

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
44. (1109.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1049 ▼
1 amerikai dollár	3,0120 ▼
100 magyar forint	1,5415 ▲

Háttér

4

„Ha kell, elmegyünk a falig”

„A kulturális tárca működését nagy mértékben befolyásolja a költségvetés. Az idei költségvetés pedig annyira kicsi, hogy semmi új dolog finanszírozását nem teszi lehetővé. Az igény tíz-tizenkétszerese a rendelkezésünkre álló összegnek.” Interjú Kelemen Hunor kulturális miniszterrel.

Gazdaság

6

A nagy zuhanások éve volt 2009

Az utolsó negyedévben július–szeptemberhez képest még mindig nem tudott magához térni a gazdaság, a legfrissebb adatok szerint továbbra is 1,5 százalékos zsugorodást szenvedett el a bruttó hazai termék (GDP). A kereskedelemről a közlekedésig az építőiparon át valamennyi szektor kivette részét a zuhanásból 2009-ben, éves szinten.

Kultúra

8

Rövidesen indul a tavaszi vendégség

Négy produkcióját mutatja be a Kolozsvári Állami Magyar Színház az Égtájak Iroda által szervezett Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar színházi estek sorozatán március végén.

Vezércikk

3

Pártos függetlenek pártja?

Persze még Románia sem süllyedt annyira mélyre, hogy mindezt sikkes legyen bevallani, így a pártos függetlenek a társadalom és a politikai osztály megújításának, az állam reformálásának Cotroceni-ből elinduló divatos jel-szavával takaroznak. Ennyiben legalább következetesek. ▶

Bogdán Tibor

Első ház – nőnapra

Március 8-tól már fogadniuk kellene a bankoknak a lakáshitelért folyamodókat

Fotó: Mihály László/archív

Újrafestik az Első házat. Idéntől házépítésre is igényelhető a kormányprogram keretében hitel, 70-75 ezer eurós összegig

A hét végéig az államnak le kell zárnia a bankokkal a megállapodást a felhasználható garanciakeretről, és március 8-tól már indulna is az Első ház program második fordulója – jelentette be Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter. Idén feltehetőleg nem változtatnak a bankok a hitelek kamatain, és egy 65 500 eurós kölcsönhöz legalább havi 2400 lejes jövedelemre van szüksége egy kéttagú családnak. Ha valaki törleszti a lakáshitelét, de házépítésbe fogna, annak nem jelent segítséget a program, mert a törvény kizárja a lakástulajdonosokat. **6. oldal ▶**

Inog Geoană házelnöki széke

ÚMSZ

▶ Elmozdítanak tisztségéből Mircea Geoană, a szenátus elnökét a demokrata-liberálisok. A PD-L szenátorai azt róják fel a pártelnöki tisztségét nemrégiben elvesztő szociáldemokrata politikusnak, hogy többször is megsértette a felsőház házszabályát. Frakcióvezetőjük, Traian Constantin Igaş tegnap előbb felfüggesztéssel fenyegette a házelnököt, amikor Geoană nem volt hajlandó szavazás alá bocsátani a függetlenek parlamenti csoportjának azt a kérését, hogy őrizhessék meg helyeiket a szakbizottságokban. A PD-L frakcióvezetője úgy értékelte, hogy a szenátus elnöke visszaélt tisztségével.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Csíki pityóka a békésieknek

▶ Útjára indult tegnap Csíkszeredából az a burgonyarakomány, amelyet humanitárius segítségként küld a Hargita Megyei Tanács a Békés Megyei Önkor-

mányzatnak. A projekt célja a magyarországi megye gyermekvédelmi rendszere által gondozott hatszáz gyerek segítése. **7. oldal ▶**

Borboly Csaba megyei tanácselnök (balra) egy pityókászákkal

Fotó: ÚMSZ

Beiskolázás, szabálytalanul

Antal Erika, Kovács Zsolt

▶ „Felméréseink szerint Kolozs megyében akár húsz százalékkal is csökken az elsősök aránya” – figyelmeztet Veres Valér, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem munkatársa, akit a napokban zajló beiskolázás tendenciáiról kérdeztünk. Tegnaptól az ország összes iskolájában várják a következő tanév elsőszeit: az idén a fejkvóta alapú támogatás miatt létkérdés, hogy hova, hány gyerek jelentkezik. Király András, az oktatási minisztérium szakállamtitkára úgy véli: a legtöbb gondot az okozza, hogy az iskolák figyelmen kívül hagyják az érvényben lévő szabályokat: a körzetek szerinti beiskolázás elvét és a felvételi tilalmat. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Röviden

Székelyföld-stand nyílik a budapesti Hungexpo-n

Székelyföld-stand várja máától Budapesten a nemzetközi idegenforgalmi Hungexpo látogatóit. Hargita, Kovászna és Maros megye önkormányzatai közös projektjének alkotói szerint a stand kiváló lehetőség arra, hogy más országok képviselői is hírt kapjanak a Székelyföldről, a térség felkerüljön turisztikai térképükre, emellett pedig lehetőség nyílik a székelyföldi termékek nemzetközi népszerűsítésére, ami kiemelten fontos a helyi termelők számára. „Térségünk legnagyobb vonzereje a helyiek vendégszeretében, az ital- és ételkülönlegességekben, valamint az alacsony árakban rejlik” – vallják a stand megálmodói.

A Meridian szakszervezet vezetőivel találkozott az RMDSZ frakció

A Meridian Országos Szakszervezeti Szövetség kérésére válaszolva az RMDSZ szenátusi és képviselőházi frakciók előjárói fogadták az érdekvédelmi szervezet vezetőit. A találkozón részt vett Borbély László környezetvédelmi és erdőgazdálkodási miniszter is. A tárgyalásokon mintegy 23 szakszervezeti vezető, illetve tag képviseltette magát. A megtárgyalandó napirendi pontok között szerepelt a hadügy, a vasúti közlekedés, a bányászat, az erdészet és környezetvédelem, a vízgazdálkodás, a közszolgálati televíziók helyzete, az egészségügy, valamint a nyugdíjtörvény tervezetről és az egységes bérezésről szóló törvény fontosságáról.

Szerbia Koszovóval csak annak státusáról hajlandó tárgyalni

Belgrád a koszovói belső problémákról, köztük a szerbek helyzetéről csak nemzetközi megbízottakkal hajlandó tárgyalni, míg Koszovóval csupán a volt tartomány státusáról hajlandó eszmecserét folytatni – jelentette ki Vuk Jeremic szerb külügyminiszter. A Blic című újságnak nyilatkozó politikus szerint Szerbiának a koszovói belső helyzetről folytatott tárgyalásokban az EULEX - az EU igazságügyi és rendőri missziója -, valamint az ENSZ lehet a partnere. A tárgyalások mechanizmusát az ENSZ BT határozatos tervre rögzítette, amely az EULEX-et, az ENSZ-t és Szerbiát nevezi meg. Ezek a tárgyalások a rendőrség munkájának kérdésében már jó eredményt hoztak, s más témákban is folytatni kívánjuk őket – mondta Jeremic.

Elutasította a szlovén parlament a vádemelési indítványt

Elutasította a szlovén parlament két konzervatív ellenzéki párt vádemelési indítványát Danilo Türk államfő ellen. A törvényhozók többsége hétórás vita után leszavazta kedd éjszaka a Szlovén Demokrata Párt (SDS) és a Szlovén Néppárt (SLS) indítványát. A két párt szerint az államfő megsértette az alkotmányt azzal, hogy állami kiütemezést adományozott a korábbi kommunista belügyminiszternek. Kezdeményezésük azonban eleve kudarcra volt ítélve, mert világos volt: nem rendelkeznek elegendő támogatással ahhoz, hogy kieszközöljék a vádemelést az államfő ellen az alkotmánybírók előtt.

Elhunyt Michael Foot, a brit munkáspárt volt vezetője

Elhunyt Michael Foot, a brit Munkáspárt egykori vezetője, a II. világháború utáni brit politika egyik meghatározó alakja. Halálhírért szerdán jelentette be a londoni alsóházban Jack Straw igazságügyi miniszter. A veterán brit politikus 96 esztendőskorában érte a halál. Élete utolsó időszakában már súlyos beteg volt, és folyamatos ápolásra szorult. Foot 1980-ban - egy évvel a Munkáspárt 18 évi ellenzéki politizálásának kezdetét jelentő választási kudarc után - vette át a Labour vezetését.

Ukrajna: távozik Julia Timosenko

Hírösszefoglaló

Az ukrán parlament tegnap megvonta a bizalmat Juliya Timosenko miniszterelnöktől és kormányától. A 450 fős törvényhozásban 243 képviselő szavazott a kabinet ellen. A parlamentben ezután még intenzívebb lesz az alkudozás az öt fő frakció között egy kormányzó koalíció megteremtéséért. Viktor Janukovics, aki közel egy hónapja győzött az elnökválasztáson, egyelőre nem tudott többséget szerezni a törvényhozásban. Ukrajnának nagy szüksége van egy stabil kormányra, hogy megküzdjön a súlyos gazdasági válsággal, amely szinte fizetésképtelenné tette az országot. Az alkotmány szerint korlátozottak az államfő jogkörei, és

parlamentari többség szükséges ahhoz, hogy hatékony legyen a kormányzás.

Olekszandr Jefremov, az orosz ajkú lakosság nevében politizáló Régiók Pártjának (RP) helyettes frakcióvezetője azt mondta, hogy nem kell sietni a koalíció megalakításával. Véleménye szerint ezen vagy a jövő héten már befejeződik a koalíció megteremtése. A hatalomból távozó Timosenko kedden azt mondta: azt a célt tűzi maga elé, hogy egységbe tömörítse az ukrán nemzeti-demokrata erőket. Felszólította egyben támogatóit, hogy március 9-én nagygyűlésen emlékezzenek meg a nagy ukrán költő, Tarasz Sevcenko születésének 196. évfordulójáról, amelyen ő már az ellenzék vezéréként ismerteti prog-

ramját. A koalíció már korábban összeomlott, miután nem tudta bizonyítani, hogy még mindig többsége van a törvényhozásban. Volodimir Litvin házelnök kedden bejelentette, a frakcióvezetők előzőleg megtartott ülésén a koalíciós pártok nem tudtak a többség biztosításához elegendő képviselői aláírást bemutatni. „Ukrajna alkotmányával összhangban ... bejelentem, hogy a koalíció a parlamentben beszüntette tevékenységét” – mondta Litvin.

A új kormánnyal kapcsolatban az ukrán sajtó már februárban arról cikkezett, hogy koalícióra lépne egymással a Janukovics vezette Régiók Pártja (PR) és az elődje, Viktor Juscsenko vezette Mi Ukrajnánk – Népi Önvédelem (NU-NSZ) párttömörítés. ◀

Julia Timosenko előbb a koalíció támogatását, majd miniszterelnöki székét is elveszítette

Osztódik a Cațavencu

F. I.

A cenzúrára és a szerkesztőkre nehezedő nyomásra hivatkozva tegnap beadta felmondását az *Academia Cațavencu* című élc-lap szerkesztőségének egy része. A szerkesztők fiatal generációjához tartozó újságírók mellett a lap élvonalába tartozó Mircea Toma és a főszerkesztő-helyettes, Marius Borțea is kilép a szerkesztőségből. „Mióta Sorin Ovidiu Vântu tulajdonába került a lap, érződik egyfajta nyomás, amely a választások ideje alatt csak erősödött. Megkerestek bennünket egy új projekttel, mindenki maga döntötte el, hogy belép vagy sem. Engem személy szerint vonzott a dolog. Olyan laphoz akarok menni, amelybe nyugodt szívvel írhatok Verespatakról” – nyilatkozta az *Evenimentul zilei*nek Mircea Toma. A *paginademedi.ro* honlap információi szerint a hetilaptól levált szerkesztők ...Cațavencu címen új lapot indítanak, melynek tulajdonosa a bűtorbizniszben érdekelt – a *City FM* rádióadót működtető – Adrian Andrici, főszerkesztője pedig Borțea lesz. „Új lapot fogunk megjelentetni, akár

már a jövő héten, amelyet a *Cațavencu* eredeti szellemiségében szerkesztünk” – fogalmazott az egyik távozó újságíró.

A *Mediafax* hírügynökségnek nyilatkozó Sorin Ovidiu Vântu szerint a felmondások mögött a bérek lefaragása áll. „A szerkesztőurak cenzúrára való hivatkozása elszomorít. A valóság az, hogy a csökkentett bérek miatt mennek el. Ezt azonban nem kerülhettük el, ugyanis a lap tavaly közel négyszázezer eurós veszteséget halmozott fel, idénre pedig még többre számíthatunk” – nyilatkozta a *Realitatea-Cațavencu* médiatárszt tulajdonosa. Az üzletember állítását megerősítette Doru Bușcu lapigazgató is, aki a hírügynökségnek elmondta, a felmondások előtt néhány nappal tizenöt százalékos fizetéscsökkenést irányoztak elő a szerkesztőknek. Mircea Toma azonban épp azt kifogásolta, hogy a *Cațavencu*nak kell finanszíroznia a *Realitatea-Cațavencu* médiatársztához tartozó más kiadványok veszteségeit, ugyanis a tavalyi volt az első veszteséges év, azelőtt négyszázezer, 2007-ben pedig félmillió eurós nyereséget könyvelt el. ◀

EU: új gazdasági stratégia

Gyulay Zoltán

Új, 2020-ig szóló gazdasági stratégiát készít elő az Európai Unió. Az Európa 2020 nevű dokumentumot José Manuel Barroso, az Európai Bizottság (EB) elnöke tegnap terjesztette elő Brüsszelben. A tíz évre szóló tervet az eddig érvényben levő lisszaboni stratégiát váltja fel. Barroso az egyes tagállamokat konkrét növekedési célok megnevezésére kívánja kötelezni. A gyengélkedő tagországok a strukturális alapokból igényelhetnének nagyobb támogatást; a szankciókkal kapcsolatban azonban az elnök nem foglalt állást.

Barroso az EU szintjén konkrét növekedési célok egész sorát vetette fel, amelyeket le kell bontani az egyes országok gazdaságára; egyebek mellett a legalább 75 százalékos foglalkoztatási és – elsősorban a fiatalok körében – a 40 százalékos felsőfokú képzettségi arány elérésére utalt. A kutatásra fordított kiadásokat három százalékkal látja kívánatosnak megemlíni, a már határozatlanban rögzített EU-s klímavédelmi célok – például 2020-ig a szén-dioxid kibocsátásának mérsé-

„Ciánvita” a Néppártban

ÚMSZ

Élesen ellenezte tegnap Marian-Jean Marinescu demokrata-liberális európai parlamenti képviselő az Európai Parlament Néppárti Frakciójának ülésén Áder János és Tőkés László néppárti képviselőknek azt a kezdeményezését, hogy kerüljön plénum elé a ciánalapú bányakitermelés általános európai tilalma. Az RMDSZ és Demokrata-Liberális Párt (PD-L) romániai néppárti küldöttsége előzőleg, kedden sem alakított ki egységes álláspontot ebben a kérdésben – közölte tegnap Tőkés László sajtóirodájára. A tájékoztatás szerint a néppárti frakció elnökségében – kiváltképpen a román ellenző álláspont miatt – megoszlottak a vélemények a kérdésben. A tegnapi ülésen Corinne Wortman-Kool holland képviselő Románia és Magyarország viszonylatában „kényes ügynek” nevezte a ciánkérdést, melynek körültekintő mérlegelését ajánlotta a néppárti politikai csoport figyelmébe. Hozzászólásában Tőkés László tagadta, hogy magyar-román viszonylatban „kényesnek” számítana az ügy. „Ez nem etnikai, hanem európai, nem román-magyar, hanem környezetvédelmi kérdés” – jelentette ki a képviselő. Marian-Jean Marinescu román képviselő a küszöbön álló magyarországi parlamenti választások irányába próbálta félreterelni a vitát, a ciános kitermelés ellenzését egyszerű „kampányügynek” állítva be. A romániai bányakitermelés ügyét „rendeztetnek” ítélve, Románia ügyeibe való „beavatkozásnak” minősítette a kezdeményezést. A frakció vitáját lezárva Joseph Daul elnök a frakcióelnökök testülete elé utalta az ügyet, amelynek kimenetele – minden bizonnyal – további, Néppártban belüli és frakciók közötti egyeztetéseknek a függvénye. ◀

Inog a házelnöki szék?

Folytatás az 1. oldalról

A szenátus házbizottsága egy nappal korábban döntött úgy, hogy a pártoktól mandátumuk alatt függetlenedett szenátorok nem tarthatják meg szakszabírói helyeiket. Mircea Geoană tegnap azzal az érveléssel tagadta meg a függetlenek kérését, hogy „bonyolultsága miatt” egy plenumbeli szavazás nem dönthet ebben az ügyben. Utóbb Traian Constantin Igaş már nem a házelnök felfüggesztését, hanem leváltását helyezte kilátásba. Álláspontján azért módosított, mert kiderült: a szenátus elnökének felfüggesztési intézménye nem is szerepel a felsőház szabályzatában.

A demokrata-liberális frakció dolgát megnehezíti, hogy korábban az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánított két bekezdést a szenátus elnökének leváltására vonatkozó házszabályparagrafusból. Az első bekezdés szerint a házelnök leváltását a szenátorok egyhármada kezdeményezheti, ha a honatyja megszegték az alkotmányt, vagy sorozatosan megszegték a házszabályt; a második bekezdés szerint a szenátorok

Az államfőválasztások és a pártelnöki szék után Mircea Geoană elveszítheti szenátusi elnöki pozícióját is

Fotó: archiv

legkevesebb fele plusz egy fő is kezdeményezheti a házelnök leváltását, indoklás nélkül is. A 2005-ben hozott ítéletének indoklásakor a taláros testület azzal érvelt, hogy a házelnököt csupán az a frakció válthatja le, amelyek a tisztásra javasolta.

A PD-L szenátorai tegnap abban találtak kapaszkodót, hogy a talárosok érintetlenül hagyják a vonatkozó paragrafus másik két bekezdését. „A leváltás intézménye így megmaradt, sőt a házszabály jelenlegi olvasata szerint akár egyetlen honatyja is kezdeményez-

heti a házbizottságnál a szenátus elnökének leváltását” – jelentette ki Iulian Urban. A PD-L-s szenátor bejelentette: a héten benyújtják a szenátus vezetőségéhez a házelnök leváltására vonatkozó kérést. Tudomása szerint a kezdeményezést a PD-L szenátorai mellett az RMDSZ-es honatyák is aláírják.

Gyerkó László RMDSZ-es szenátor nem erősítette meg az Urban által mondottakat. „Természetesen figyelembe vesszük, hogy koalíciós társaink a kezdeményezők, de még nem tudjuk, hogy aláírjuk-e a kérést” – mondta az ÚMSZ-nek a politikus. Tájékoztatása szerint az RMDSZ várhatóan a koalíciós tanács hétfői ülése után dönt ebben az ügyben. ◀

Mekkora tartozással adta át Mircea Geoană a PSD-elnökséget?

Az Állandó Választási Hatóság kimutatásai szerint Mircea Geoană kétféle millió eurós tartozással adta át Victor Pontának a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnökségét. A hátralék mintegy kétharmadát maga Geoană „termelte” a sikertelen elnökválasztási kampánya során. Amint Aristide Roibu, a PSD kincstárnoka kifejtette, a tartozást le fogják osztani megyei szintre, ugyanis annak törlesztéséből az egész pártnak ki kell vennie részét. Geoană szerint a párt évek óta nem volt

ilyen jó anyagi helyzetben, ezért az új elnöknek nem kell aggódnia a tartozások miatt. „Victor Ponta tisztában van a PSD pénzügyeivel, állandó bizottsági tagként minden kiadásról tudott. Természetesen tartom, hogy új elnökként benézett a pártkasszába” – mondta el Geoană, hangsúlyozva, hogy eltűntek azok a számok, amelyek a sajtóban megjelentek a PSD tartozásával kapcsolatban. Hozzátette: ő 2006-ban 80 milliárd lejes tartozást örökölt Adrian Năstăsétól.

Crin győzött: csapattal indulhat

M. Á. Zs.

▶ Átvitte akarát Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke, ugyanis az alakulat politikai büroja tegnap arról döntött, hogy a hétvégi tisztújító kongresszuson az elnökjelöltek csapatot állítva induljanak. Ugyanakkor azt is elhatározták, hogy megszüntetik az első alelnöki tisztséget, amelyet eddig Antonescu kihívója, Ludovic Orban töltött be. Az alapszabályzatot módosító döntést el kell még fogadja a mai állandó küldöttség és a kongresszus is, ahhoz, hogy érvénybe lépjen. „Harminckét tagú elnökséget kell összeállítani a jelöltek, amihez csatlakoznak még a párt két alapító tagja – Radu Câmpeanu és Mircea Ionescu Quintus. Amennyiben az állandó bizottság is elfogadja a módosítást, akkor beadom jelöltségemet” – fejtette ki Antonescu, hangsúlyozva, hogy amennyiben elutasítják kérését, akkor visszalép a versenytől. A PNL-elnök elmondta: a szabályzatmódosítás mellett a testület huszonnégy tagja szavazott, csupán egy ellenszavazat érkezett, Ludovic Orban első alelnök részéről. Az utóbbi hetekben Antonescu és Orban viszonya pontosan emiatt romlott meg, ugyanis utóbbi ellenzi a csapatos elnökválasztást, szerinte egyéni leg kellene megmérgettenek a jelöltek a vezetői tisztségeikért. ◀

Letartóztatták a craiovai elöljárót

ÚMSZ

▶ Ötvenezer eurós kenőpénz elfogadása miatt huszonkilenc napra letartóztatták tegnap Antonie Solomont, Craiova demokrata-liberális polgármesterét. Az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) által megfogalmazott vádirat szerint Solomon 2006 februárja és novembere között több részletben kapott pénzt egy pitești-i cégtől, amelynek fejében szabálytalan módon engedélyezte a Cornel Penescu által vezetett cégcsoport bevásárlóközpontjának megépítését. A vádlott ügyvédjai azonnal lelejték, hogy megfellebbezik a letartóztatási parancsot, majd a törvényszékről bi-

Antonie Solomon bilincsen hagyta el a törvényszék épületét

Fotó: Curierul Zilei

Négy év börtönre ítélték Nati Meirt

Négy év letöltendő börtönbüntetésre ítélte a bukaresti törvényszék Nati Meir volt honatyát, aki tavaly még indulni akart az államfőválasztáson, majd visszavonult. Az ítéletet csalás miatt szabta ki a bíróság: az üzletember 71 személyt csapott be azzal, hogy pénz ellenében izraeli munkahelyet ígért számukra. Az előre elkért pénz összege pár száz lejtől több ezer dollárig vagy euróig terjedt, a volt politikus összesen negyvenezer dollárt, 44 ezer lejt és 5400 eurót csalt ki ügyfeleitől. Az üzletember tavaly október óta van vizsgálati fogságban. A bíróság elrendelte, hogy több mint tizenegyezer dollárt, hétszáz eurót és majdnem húsz ezer lejt foglaljanak le Nati Meir vagyonából, harmincezer lejt megfizetésére kötelezte az adóhivatallal szemben, és hetvenezer lejes perköltséget szabott ki rá. Az ítélet még nem jogerős, a fővárosi táblabíróságon nyújtható be ellene fellebbezés.

lincsen kihozott Solomon bevallotta, hogy nem számított a letartóztatására, hozzátéve, az ügye-

szeknek nincs bizonyítékuk ellene. Sajtóinformációk szerint a craiovai polgármesternek azután gyűlt meg a baja a DNA-val, hogy a korrupcióellenes ügynökök két héttel ezelőtt kihallgatták Adrian Mititelu üzletembert, a helyi Universitatea futballklub tulajdonosát. Akkor mindenki azt feltételezte, hogy Mititelut kizárólag csak a FC Argeş labdarúgóklubot támogató, szintén letartóztatásban levő Penescu ügyében hallgatták ki, de közben a polgármester és Mititelu kapcsolata módfelett elmérgesedett. Antonie Solomon 2004 óta tölti be az „oltyán főváros” polgármesteri tisztségét. Szociáldemokrata színekben nyerte első mandátumát, egy évvel megválasztása után átigazolt a Demokrata Pártba. Jelenleg a városi PD-L elnöki tisztségét is magáénak tudhatja. ◀

Pártos függetlenek pártja?

Bogdán Tibor

Naponta gyarapodik a politikailag elkötelezett független politikusok parlamenti tábora. Mert Romániában ilyen is létezik, de ezen már senki nem lepődik meg, sem a

Dâmbovița partvidékén, sem a nyugati kancelláriákban, ahol szintén hozzászórtak a romániai furcsaságokhoz.

Az, hogy az államfői párthoz, a demokrata-liberálisokhoz húzó csoport függetlenek nevezi magát, önmagában is érdekes. Még különösebb az, hogy tagjai nagyrészt két olyan tömörülésből – a Szociáldemokrata Pártból és a Nemzeti Liberális Pártból – kerültek ki, amelyek doktrinárisan összeférhetetlenek tekintik magukat. Összetartja azonban őket mindaz, ami közös bennük: a pénz- és hatalomvágy, a (politikai) gerinctelenség.

Persze még Románia sem süllyedt annyira mélyre, hogy mindezt sikkes legyen bevallani, így a pártos függetlenek a társadalom és a politikai osztály megújításának, az állam megreformálásának Cotroceni-ből elinduló divatos jelszavával takaróznak. Ennyiben legalább következetesek, hiszen voltaképpen Traian Băsescu „találta ki” őket, aki államfőként körülbelül annyira „pártsemleges”, mint ők honatyaként. Băsescu egyszerű eszközként használja őket az elnöki párt további erősítésére, a baloldali szavazótábor egy részének megnyerésére, a szociáldemokraták és a nemzeti liberálisok gyengítésére és (talán) az RMDSZ kormányzástól való kiszorításának gondolatával is kacérkodik.

Az államfőt nem zavarja az, hogy a csoport felhivatalos vezetőjét, Gabriel Opreát 2004-ben még Adrian Năstăse „személyes maffiafőnökének” titulálta. Igaz, tavaly már négy-csillagos tábornokká ütötte, majd belügyminiszteri, és honvédelmi tárcával kínálta, bár „belügyminiszteri előlétele” nem sok jót ígért: a tárca éléről távozni kényszerült. A szociáldemokraták ugyanis megvonták tőle a politikai támogatást, miután a fondorlatos kullisszajátékai miatt Róka néven elhíresült Virgil Ardelean nevezte ki a Belügyminisztérium belső felderítő és rendvédelmi főigazgatóságának élére.

De derűsen együtt menetel olyan „független reformerekkel” is, mint a korrupciós ügyletek miatt Jatt Mikiként emlegetett Șerban Mihăilescu, a Brăilai Nagyszigetet kisajátító Culiță Tărățu, no meg Cristian Diaconescu, aki azt a pártot árulta el, amelynek néhány nappal ezelőtt még az elnöke kívánt lenni. Az már csak amolyan „bónusz”, hogy a most pártosodni kívánó pártvándorokat Ceaușescu utolsó miniszterelnöke, Constantin Dăscălescu volt kabinetfőnöke, Octav Cozmăncă is lelkesen támogatja. Érthető, hogy Băsescu nem szívesen látta volna e csapat tagjait „elnöki pártjában”, egy „zsoldospártba” tömörülve azonban kiváló szolgálatot tehetnek neki: támogatásukkal akár kétharmados többséget is szerezhet a parlamentben, és kénye-kevére szerint módosíthatja majd az alkotmányt, a büntető törvénykönyvet, a választási törvényt. És akkor aztán lesz olyan államreform, amelyet Ceaușescu óta nem látott senki e tájakon!

Román lapszemle

Gyanús szerződést kötött Alexandru Bitner, Adrian Năstăse jó barátja a turisztikai tárcával. A Tulcea megyei tanácstól bérelt egyik halastavát kétféle millió lejtért „átengedte” a szaktárcának, hogy oda üdülési kikötőt hozzanak létre. (Románia Liberă) ▶ A sucevai rendőr-akadémia egyik harmadéves hallgatója százezer eurót talált egy zacskóban. Utólag egy ismert valutázó jelezte, hogy a pénzt ő vesztette el, a rendőrség pedig vizsgálatot indított annak felderítésére, hogy a pénzváltó milyen módon jutott az összeghez. (Gândul)

„Ha kell, elmegyünk a falig”

Beszélgetés Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszterrel

Salamon Márton László

► **Miniszter úr, ön egy négyéves mandátum első esztendeje után vette át elődjétől a kulturális tárcát. Mi az, ami folytonosság a programjában, és mi az, ami elvetendő, ami újítást igényel?**

– Valóban, ez egy más helyzet, mint amikor az ember eleve négy évre rendezkedik be. Bizonyos dolgokon nem lehet változtatni, ezeket kénytelenek vagyunk folytatni. A tárca működését ugyanakkor nagy mértékben befolyásolja a költségvetés. Sajnos, szinte nem is tudok beszélni új dolgokról, annyira kicsi az idei költségvetés – 677 millió lej –, hogy semmi új dolog finanszírozását nem teszi lehetővé. Az olyan intézmények, mint a múzeumok, a színházak, a nemzeti könyvtár működését biztosítanunk kell, ezen felül a tárca saját működésére minimális összeget költ, a műemlékvédelemre pedig nem tudunk elegendő pénzt adni. Az igény tíz-tizenkétszerese a rendelkezésünkre álló összegnek. 280 építőtelepen vannak elkezdett munkálatok, amelyeket folytatni kellene, de ennyi pénzből majdnem lehetetlen.

► **A tárca programjai tehát takaréklángon lesznek.**

– Igen, de néhány korrekciót azért elvégzünk. Olyasmikre gondolok, mint felvenni a prioritások listájára a marosvásárhelyi AlterNative filmfesztivált, az őszi marosvásárhelyi könyvvásárt, a csíki régizene-fesztivált. Ezek olyan kulturális programok, amelyek hatóköre túllépi a község, a város, a megye, az ország határait.

► **Első miniszteri sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy elkezdődik az örökségvédelmi törvénykönyv kidolgozása. Ennek az a nagy előnye, hogy ilyen pénzügyi körülmények között is el lehet végezni, mert nem jelent plusz költséget.**

– Pontosan, és Romániának ilyen szempontból jókora a lemaradása. A műemlékvédelem területén – ide értve a tárgyi örökséget, a régészeti örökséget is – a törvénykezés legnagyobb hiányossága az, hogy nincsenek olyan szankciók, amelyek megfékeznék a műemlékrombolást, a műkincslopást, a feketekereskedelmet, a hamisítást. Ha Románia nem szigorítja ezt a részét a törvénykezésnek, vajmi kevés esély van arra, hogy a jóindulaton túl bármi megfékezze azokat az ingatlanberuházókat, akik szándékos pusztítást végeznek. Magyarországon, Olaszországban, Franciaországban vagy Ausztriában olyan szabályozások vannak, amelyek fekézik és sok esetben tiltják a védett zónákban az építkezést; az új épületeket, az új városnegyedeket, a kereskedelmi negyedeket más városrészekben, nem a város központjában helyezik el. A műkincs-kereskedelmet is liberalizálják ugyan, biztosítva a műtárgyak értékesítésének lehetőségét, ugyanakkor a feketekereskedelmet, a hamisítást, a lopást igen szigorúan büntetik.

► **Elődje, Theodor Paleologu miniszteri programjában a műemlékleltározás prioritásként szerepelt. Megmarad prioritásként ez a terület az ön programjában is?**

– A műemlékleltározás folyamatos munka, nem új

Fotók: Mihály László/Archív

program. Románia köteles négyévente közölni a *Hivatalos Közlönyben* azt az új műemléklistát, amely mintegy harmincezer műemléképtületet, illetve régészeti szempontból védett területet tartalmaz. Tavaly kellett volna közölni az új listát, de ez nem történt meg; remélem, idén tavasszal sikerül. Vannak olyan épületek, amelyek eltűnnek az előző listához képest, és vannak, amelyek felkerülnek menet közben. Érdekes, hogy ipari létesítményeket, ipari épületeket is felvette az elmúlt években a műemlékvédelmi listára, s azok most fel fognak kerülni hivatalosan is.

► **A színház törvényt annak idején Demeter András kulturális államtitkár kezdeményezte. Mi a helyzet most, bő két év után?**

– A színház törvény remek elképzelés, kitűnő ötlet volt, amelynek gyakorlatba ülteté-

se nem sikerült úgy, ahogy reméltük. A színház törvényt megcsonkította az új bértörvény is, amely a színházi menedzsmenttel járó minden juttatást keresztülhúzott. Ilyen szempontból egyelőre nem látok egyebet, mint károszt, és csak olyan két-három esztendő múlva lehet majd megállapítani, milyen korrekciókra van szükség.

► **A Magyar Kulturális Intézet új székhelyének avatóünnepségén jelentette be magyarországi kollegájával, Hiller Istvánnal együtt, hogy meghosszabbították az együttműködési egyezményt a román és a magyar kultúrtárcák között. Beszéltek a Kőrösi Csoma Sándor projektről is. Részleteznék?**

– Kőrösi Csoma Sándor útját mérnénk fel, a Selyemút mintájára, de persze sokkal kisebb léptékben. Ott, ahol vannak Kőrösi-emplék helyek, azokat feltérképezve hozhat-

nánk létre a Megismerés Útját. Mert Kőrösi Csoma Sándor élettörténete a kultúrák és a vallások közötti átjárást is jelenti, és az Unesco 2010-es programjában van lehetőség ezt a projektet partnerségben megvalósítanunk. Románia és Magyarország ebben érdekelt, és megpróbálnánk bevonni Indiát is, bár Kőrösinek a megítélése Indiában állami szempontból nem mindig egyértelmű, mert adott pillanatban az angoloknak dolgozott, hogy fenn tudja magát tartani. De ez nem jelenti azt, hogy ne lehetne elindítani a programot.

► **Egy, már folyamatban lévő román–magyar projekt a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport helyreállítása. Nemrégiben ott járt; mit látott?**

– Nagyon érdekes, ahogy dolgoznak. Térségünkben egyedülálló az a helyreállítási

munka, számomra nagy élmény volt látni. Úgy tűnik, a határidőt is tudják tartani, és június végére, július elejére a helyreállítási munkálatok befejeződnek. Azt hiszem, hasonló programokról fogunk még beszélni. Nem feltétlenül Mátyás-szobrokról, mert abból ugye nincs több, de más jelentős műemlék-helyreállítási, feltárási programokról, közös régészeti kutatásokról igen.

► **Mennyire tud magyar lenni egy magyar nemzeti-ségű kulturális miniszter Románia kormányában? Hiszen a román közvélemény eleve gyanakvóan fogadta a kinevezését, ugyanakkor a magyar közösség elvárásainak is eleget kell tennie.**

– Teljes mértékben magyar tud lenni, magyarnak kell lennie. Az más kérdés, hogy mit várnak el a románok egy kulturális minisztertől, és mit a magyarok, illetve, hogy milyen lehetőségei vannak a tárcának és a miniszternek. A kettő között viszonyban sincs, hiszen pénzügyi szempontból a lehetőségek nagyon, de nagyon korlátozottak. Egyéb ügyekben viszont elmegyünk a falig, és az elkövetkező hetekben, hónapokban olyan dolgokat is fognak látni, amelyek következményekben ugyan nem változtatják meg az emberek életminőségét, de a szimbolikus térben sokat jelenthetnek a romániai magyar közösségnek. Ilyen például Gábor Áron egyetlen megmaradt ágyújának hazaszállítása Bukarestből: az ágyút március 15-én Kézdivásárhelyen már megcsodálhatják az arra járók, majd a sepsiszentgyörgyi múzeumban állítják ki.

Iliescu arcai és harcai

Az 1989. évi rendszerváltást követő, húsz éve tartó „átmeneti korszak” legtöbbet dicsért és szidott politikusa kétségtelenül Ion Iliescu.

Bogdán Tibor

► **A nyolcvanadik életévét tegnap betöltő, volt kétszeres (háromszoros?) államfő, Ion Iliescu nemrégiben elhangzott bejelentésével, miszerint a jövőben semmilyen tisztséget nem vállal, sem pártjában, sem pedig a politikai, illetve a közéletben, történelmi korszak zárult le Romániában – vélik szinte egybehangzóan politikusok, politikai elemzők.**

A hit fegyverténye

Bár a Szociáldemokrata Párt rendkívüli tisztújító kongresszusa cáfolni látszik

A felvilágosult zsarnok

Ion Iliescu alapvetően meghatározta az ország sorsát az utóbbi húsz esztendőben – függetlenül attól, hogy hatalmon, avagy ellenzékben volt-e. Sokan gyakran és joggal ítélik el azért, mert nem volt bátorsága végrehajtani az alapvető gazdasági és társadalmi reformokat, mert félt a kapitalizmustól, és helyette a fából vaskarika „emberarcú szocializmus”, valamint a felvilágosult zsarnok eszményképét követte, és emiatt kullog most az ország az utolsó között európai és uniós viszonylatban egyaránt.

Valóban, elnöksége(i) idején az ország leszakadt a fejlődésben a volt kommunista blokk államaitól, eltávolodott a nyugati értékektől (vagy a szükségesnél és lehetségesnél jóval kisebb

mértékben vállalta fel azokat), az ország erőforrásait az elavult gazdasági rendszer fenntartására fordította, a korszerűsítés és a szerkezetváltás helyett. Románia megkésett a privatizációval, a tulajdon-visszaszolgáltatással, a külföldi tőke esztendőknél át idegenkedett az országtól.

Plusz, mínusz

Iliescu mandátuma alatt Románia elsőként csatlakozott a NATO békepartnerségi akciójához, bár nem sokkal előtte, 1999-ben még hevesen elítélte az észak-atlanti szövetség jugoszláviai intervencióját. Igaz, ezzel inkább Emil Constantinescu akkori államfőt próbálta meg lejáratni a hazai nacionalista közvélemény előtt. Szintén az ő mandátuma alatt kapott meghívást Ro-

mánia a NATO-ba, írta alá a társulási szerződést és fejezte be a csatlakozási tárgyalásokat az EU-val. Mindez, még akkor is érdem, ha nagyrészt külső nyomásra bölintott rá a nyugati értékrendhez való felzárkózásra.

Ion Iliescu nagy bűne, hogy mindmáig nem tudjuk, kik voltak a gyilkosok 1989 decemberében, de nevéhez fűződik Marosvásárhely fekete márciusa és a többrendbéli bukaresti bányászdúlás is. Viszont az is tény, hogy 1999-ben, amikor Miron Cozma bányászai veszedelmes nyomultak Bukarest felé, a demokratikus pártok oldalán aláírta a jogállam melletti elkötelezettséget meghirdető nyilatkozatot.

Elmarasztalható azért is, hogy szemhunyó beleegyezésével – olykor bátorításával – a volt kommunista nőmenklátúra második vonala

a Szekuritáté átmentett struktúráival együtt megkaparintotta a politikai, gazdasági és pénzügyi hatalmat. Emiatt szinte semmit sem tett a magas szintű korrupció, a „pártokon átívelő” maffia ellen, sőt, ekkor alakult ki, a később általa is kárhóztatott „komakapitalizmus” – bár ő maga „szegény, de becsületes” politikusként nagyrészt mentes maradt a korrupciótól.

Végül alighanem az ő lelkén szárad az is, hogy az országban politikai divattá lett az ígéret megsejése, hiszen ő vágta sutba az első fontos politikai ígéretet, miszerint a Nemzeti Megmentési Front nem alakul át párttá. Átalakult, és ezzel kezdődött el az „Iliescu-korszak”, amely ilyen vagy olyan formában, de húsz esztendőig tartott. Vagy tart még most is? ◀

Lap-top

A nap címe. A forradalom utáni legfontosabb politikusi. Ion Iliescu, retusálatlan arckép nyolcvan évesen, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Egyetértünk, az 1930. március 3-án született Ion Iliescu a legfontosabb, élő román politikusi.

Ó, káltábos. Emlékeznek még a májashurkás megvesztegetési jelenetre a Remes-Mureșan-Ciorba ügyben? (Utóbbi a megvesztegető volt, aki később a megvesztegetést feljelentette.) Amint a *Curentul* cikkéből kiderül, a Remes házaspár bejárónóját, aki tegnapelőtt tanúként (elég terhelő) vallomást tett, úgy hívják: Elisabeta Koros, alkalmasint Koros Erzsébet. Így leszünk mi, magyarok, a román korrupció tanúi: bejárunk ide-oda.

Csodaautó, jó vicc. Minden lap beszámol az új Dacia terepjáró, a Duster sikeréről a genfi autósalon kiállításán, a *Gândul* viccet is mellékel. Arról van szó, hogy minden jel szerint az új dzsip a szó szoros értelmében teher- és terepbíró. Az első példányra Traian Bănescu jegyeztette elő magát, amiről az jut eszünkbe, hogy az első Daciát viszont, negyvennégy évvel ezelőtt, népünk és pártunk vezére, Nicolae Ceaușescu kapta. De íme a vicc. Két német beszélget a Dusterről: „A románok mindent megtesznek, csak hogy ne kelljen megjavítaniuk az útjaikat.”

Hibás halálok. A kórházban elhunyt Toni Teuceanu színész fivére és apja beperelte Adrian Streinu-Cercel doktort, egészségügyi államtitkárt, amiért nem az igazi betegséget, hanem az új influenzát jelölte meg az elhalálozás okául a hivatalos közleményben. Fele sem tréfa, annál is inkább, mert a kiváló járványtanász érdekében tehetette: azért, hogy „lendületet adjon a beoltási kampánynak”. A hírt közlő *Jurnalul național* is megjegyzi, hogy a bejelentés után valóságos beoltási láz tört ki. Az eset újra jelzi, mennyire vigyázni kell az egészségügy hiperérzékeny területén.

A nap álhíre. A romániai pártok egyhangúlag eldöntötték, hogy ezután nem politikai alapon fogják nevezni a saját embereiket a különböző tisztségekbe, és azt másoknak sem engedik meg.

Minden napra egy mondás

„Az öregség a legváratlanabb dolog, ami az emberrel történhet.” Lev Davidovics Trockij

Hajtűkanyarban

A szociáldemokrata képviselők és szenátorok tömeges disszidálása igazolhatja azok feltevéseit, akik úgy vélték, hogy a román pártrendszer alapvetően klienteláris struktúra. Még a szociáldemokratához hasonló „nagy múltú” pártok támogatóinak zöme is olyan személyekből áll, akik nem ideológiai, hanem pusztán egzisztenciális megfontolásokból csatlakoznak az adott pártalulathoz. A klientéla a támogatás fejében azt várja el, hogy a pártot – a választási győzelmet követően – támogatóikat az állami adminisztrációban zsíros állásokhoz juttassák. A választási győzelem így módon „élet-halál” kérdéssé válik. Az a párt, mely huza-mosabb időn át nem juthat a húsfaszék közelébe, előbb-utóbb elveszíti támogatóit. Az ettől való félelem készíthette arra a

ciklus elején a szocialistákat és a demokrata-liberálisokat, hogy nagykoalícióban kormányozzanak. Annak ellenére is, hogy kezdettől nyilvánvaló volt, nem fog menni. Mindkettőnek lélegzetvételnél szünetre volt szüksége.

Bíró Béla

Az elnökválasztás

Kovács tizedes

Horváth István

Fogyó élet

SZELLEMI DÉZÉS

Porriquet már messziről megpillantotta hajdani tanítványát egy kandalló mellett. Nagy mintás háziköntösben, mélyen belesüppedve egy karosszékekbe, Raphaël újságot olvasott. Rosktag testének beteges tartása elárulta, hogy valamilyen nagy mélabú rabja; ez rítt le homlokáról, ez arcáról, mely halvány volt, mint egy fonnyadó virág. Lényéből nőies túlfinomultság és a dúsgazdag betegek jellemző különöcség áradt. Fehér keze törekeny és puha volt, mint egy szép asszonyé. (...)

Am fiatal testének általános gyengeségét meghazudtolta kék szeme; mintha egész élete abba húzódtott volna vissza, s olyan sajtóságos érzés csillogott benne, hogy nyomban megragadta az embert. Hátborzongató tekintet volt.

Egyesek kétségbeesést olvashattak ki belőle; mások lelkipurításokhoz hasonló, kegyetlen benső küzdelmet sejtettek meg belőle. A tehetetlen ember mély pillantása volt ez, aki szíve legaljára számúzi vissza kívánságait. (...)

Miután egy végredelet hirtelen dúsgazdaggá tette, és a számárbőr ugyanakkor a szeme láttára zsugorodott kisebbre, másnap ügyvédjénél volt vendégségben. Ott a csemegénél egy meglehetősen divatos orvos komolyan elmesélte, milyen módszerrel gyógyult ki egy svájci a tüdőbajából. Ez az ember tíz esztendőn át egy árva szót sem szólt, és megtartotta a szabályt, hogy egy tehénistálló nehéz levegőjében percnként csak hatot lélegzik, s mindehhez rendkívül könnyű étrendet tartott. „Én ugyanígy fogok tenni!” - mondta magának Raphaël, mert mindenáron élni akart.

Honoré de Balzac: A számárbőr. Fordította Rónay György

Kihalófélben

Most rögvest megosztjuk az olvasótábor. Balra álljanak azok, akik ragaszkodnak a zörgős újságpapírhoz, a nyomdafesték szagához, akik előfizetik vagy megveszik az újságonál a napi lapot. Jobbra pedig azok, akik képernyőn olvassák ezt a lapszámot, csak egy kattintás, és ott van előttük az összes rovat, s ha nagyon akarnak, akkor még hozzá is szólhatnak a cikkekhez.

Melyik oldalon állnak többen? Na, ugye? És ez mit bizonyít?

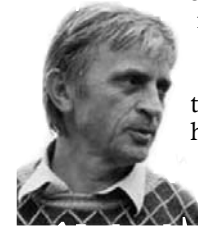
Mindkét tábor mérhető, de mindkét mérés vitatható. Állítólag a megvásárolt újságok teljes szövegeanyagából húsz százalékot olvas el az átlagolvasó. Másrészt meg a könyvtári, közösségi előfizetésű példányok mindegyike több olvasó kezében megfordul. Az internetes olvasók számáról pedig számláló tudósít, minden egyes odakattintás regisztrálva van. De a kattintás sem bizonyít semmit, a bőségben beolvasunk két sort a szövegbe, s kattintunk tovább. Az tény, hogy fogyatkozik a hagyományos újságot olvasók száma, s növekszik a nethasználók tábora.

Véget ér egy párszáz éves időszak. A tájékozott ember mindennapjaihoz hozzátartozott az újságolvasás, osztályt, státust, világnézetet jelentett, ki melyik lapra fizet elő, honnan várja véleménye megerősítését. S az újság létének második hasznosítását jelentette, hogy gyűjtőként vagy csomagolópapírként fejezte be pályafutását. A blokkklakásokba meg eljöttek érte a haza sólymai hulladékgyűjtés idején. De soha ennyiféle kiadvány nem volt az újságosbődékban, a piacgazdaság körülményei között kielégítenek valamilyen igényt, s eltartják őket a vásárlók. Az internet meg „ingyen” van. Ha nem számoljuk a beruházást a számítógépes vasakba meg szellemi termékekbe, és a havi előfizetés a szolgáltatónak. Am ezekből a pénzekből édeskeves jut azokhoz, akik a tartalmakat, mint szellemi magántulajdont létrehozzák. A reklámozók rátaláltak a sokat látogatott oldalakra, és sok odakattintás eredményeképpen osztanak némi filléret az internet robotosainak.

Itt a korai kapitalizmus farkastörvényei uralkodnak, a nagy hal megeszi a kis halat, néhányan nagyot kaszálnak, és sokan dolgoznak bagóért, semmiért. Mert mostanában nagy látogatottságot lehet elérni azzal, ha fölra az ember naponta néhány nemiszerv-fotót, ilyen-olyan aberrációt, pornográfiát. Ezzel nem fog versenyezni az *Új Magyar Szó*.

Mi meg, afféle régivágású, helyesírással, mondanivalóval és stilszítikával terhelte újságírók éppen kihalófélben vagyunk, mint a bölények a végtelen prérik feltérésének idején.

De ne szomorkodjatok! Lesz még rezervátum.

Krebsz János

nyomán a helyzet egyértelművé vált. Geoană államelnöki, majd pártelnöki bukása kérdésessé tette, hogy a szociáldemokraták a közeljövőben a hatalom közelébe kerülhetnek. Így aztán szükségszerűen indult meg a párt eróziója, s ha csak valami csoda nem történik, azaz Ponta markáns, a társadalmat felrázni képes cselekedetekkel nem lesz képes kivezetni a pártot a klientelás politizálás zsákutcájából, a folyamat a jövőben csak erősödhet.

Különösen akkor, ha a függetlenek csoportját a liberális demokraták valóban részletetik a hatalomból. Naivitás lenne azt hinni, hogy ezt a helyzetet Traian Bănescu nem ismeri fel és nem próbálja saját érdekében kamatoztatni. Igaz, a csoport túlságos megerősödése sem állhat érdekében, hiszen a disszidensekkel nem egy potenciális vetélytársat kell teremtenie, hanem egy olyan politikuscsoportot kell kialakítania, mely a későbbiekben a – liberálisok disszidenseihez hasonlóan – csatlakozhat a demokrata-liberális pártalulathoz. A szociáldemokratákat nem elég meggyöngíteni,

Naivitás lenne azt hinni, hogy ezt a helyzetet Traian Bănescu nem ismeri fel és nem próbálja saját érdekében kamatoztatni.

a folyamat csak akkor válhat igazán hasznossá, ha távlatilag nem csupán a demokrata-liberálisok relatív, hanem abszolút értelemben vett megerősödését is lehetővé teszi. Az RMDSZ-t egyelőre tehát valóban nem fenyegeti semmiféle veszély. Traian

Bănescunak még jó ideig szüksége van ránk, hogy a függetlenek csoportját sakkban tarthassa. De számítanunk kell rá, hogy ha megéri a helyzet az „egyesülésre”, az RMDSZ nélkülözhetővé válhat.

Persze nem lesz könnyű megszabadulni tőlünk, hiszen a nemzetközi közvélemény, főként az európai intézmények az RMDSZ kormányzati részvételét pozitív fejleményként értékelik, s feltehetőleg nem mondanak le róla homlokráncolás nélkül.

Az igazi veszély nem is ez, hanem az, hogy a függetlenek csoportjával az RMDSZ ugyanúgy sakkban tartható, mint ahogyan amazok az RMDSZ-szel. Várható, hogy a demokrata-liberálisok a koalíciós szerződésben foglalt feltételeinket, beleértve a kisebbségi törvény számunkra ked-

vező formában történő elfogadását, a székellyföldi régió kialakítását és a nyelvhasználat kiterjesztését – a fenti megfontolások helyessége esetén – igencsak bizonytalan jövőre napolják el.

Ez pedig bennünket hozhat igen kellemetlen helyzetbe, hiszen ezek a fejlemények a választótestület szemében igazolhatják az ellenzék korábban is sűrűn megfogalmazott vádjait, miszerint az RMDSZ is pusztán a klientéla étvágyának kielégítése, nem pedig a kisebbség érdekeinek védelmében vállalta a kormányzati felelősséget. Az ezzel járó „felismerés” pedig – a politika világszerte tapasztalható radikalizálódásának összefüggésében – könnyen a romániai magyar választók radikalizálódásához vezet.

Igaz, az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum ennek a helyzetnek a kezelésére is alkalmasnak mutatkozik. De csak akkor, ha az RMDSZ is képessé válik lényegi engedményekre. Mind nyilvánvalóbb: a román politika hajtűkanyarjaiban csak akkor maradhatunk pályán, ha a romániai magyarság képviselői nem egymás ellenében, hanem a romániai magyarság egészének érdekében, egymást erősítve tudnak majd politizálni. Mindnyájan.

Röviden

A GMO-krumpli ellen

Romániának nem kell követnie az Európai Bizottság (EB) döntését az új genetikailag módosított (GMO) Amflora burgonya jóváhagyását illetően – mondta Ramona Dumnicioiu, a Genetikailag Módosított Organizmusok Információs Központjának igazgatója. Az Erdélyi Ökológiai Klub szerint a felelősség teljes hiányára vall az EB részéről, hogy megengedi egy emberi fogyasztásra káros burgonya termesztését, azt feltételezve, hogy csak ipari célokra fogják alkalmazni.

Állami garancia

A helyi hatóságok és egyéb szervezetek a kormány által nyújtott garanciában részesülhetnek az európai alapok (társfinanszírozás) könnyebb lehívása érdekében, egy tegnapi kormányhatározat értelmében. Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter szerint a garancia felső határa helyhatóságok esetén háromszázmillió euró lesz, 2010-ben az állam nyolcvan százalékgig vállal felelősséget a hatóságok által különböző pénzügyintézetektől felvett hiteleire.

Britek Daciája

A Dacia tisztségviselői megerősítették a genfi autósalonon, hogy az autócsoport 2012 végén bevonul a brit piacra – áll a Renault weboldalán. A Duster modell lesz az első, amelyet a nagy-britanniai piacra bocsátanak 11 900 eurós legolcsóbb árakkal. A Dacia-Renault csoport kedden indította útjára a Duster modellt a nyolcvanadik svájci autókiallítás keretein belül; ez a gépkocsi az első sportcélú jármű a palettán.

Petrozsényi elbocsátás

Ezerhatszáz dolgozót bocsát el tavasztól a CNH Petrozsényi állami bányavállalat. A petrozsényi országos bányatársaság közleménye szerint a dolgozók egy hét múlva kapják meg az értesítő levelet, és április közepéig végkielégítéssel távozhatnak. A romániai bányaipar zászólóshajójaként ismert, a szénben gazdag Zsil-völgyében működő társaságnak jelenleg több mint tízezer alkalmazottja van.

Dobogós lett a Ford

Meglepetésre átvette a Ford az első helyet az amerikai autópiacon a General Motorstól – derül ki a februári forgalmi adatokból. Az Autodata piackutató cég felmérése – amelyet az MTI közölt – szerint a Egyesült Államokban az év második hónapjában összesen 780 ezer új gépkocsi kelt el, ami 13 százalékkal több az egy évvel korábbi eladásokhoz képest.

Első ház – nőnapra

Czédly József, Totka László

Március 8-tól kívánja újraindítani az Első ház programot Emil Boc kormányfő, aki tegnap Sebastian Vlădescu pénzügyminisztert arra kérte, hogy a hét végéig zárja le a tárgyalásokat a projekt iránt érdeklődő bankokkal. A pénzügyintézetek (a tavalyihoz képest kettővel több) összesen 1,4 milliárd euró értékben igényeltek garanciát az államtól, mintegy ötven százalékkal többet az elkülönített forráshoz képest. A garancia értéke egy ügyfélre 60 ezer euró marad a kész lakásokat vásárlók esetében, miközben új házakra 70 ezer vagy 75 ezer euró a felső határ, és idéntől az Országos Lakásügynökség (ANL) által épített ingatlanok – egy év bérlet után megvásárolhatóak az Első ház keretében.

Maradnak a kamatok

A garancia a bankoknak jelent segítséget, ezzel az állam biztosítja őket, hogy a visszafizetés elmaradása esetén átvállalja a költségeket. A program hirdetői szerint az ügyfélnek a piacnál alacsonyabb kamatok és a kisebb önrész miatt lehet vonzó a termék. A Ziarul Financiar információi szerint a kamatköltségeken a bankok az Első ház tavalyi fordulójához képest nem változtattak, nagyjából az állam által engedélyezett maximális mutatót alkalmazzák idén is. A Banca Transilvania, a piac egyik

legnagyobb szereplője eurós kölcsönök esetében továbbra is az Euribor (bankközi kamat euróra) plusz négy százalékpontos kamatot hirdet meg, ami összességében évi 5,9 százalékot eredményez. Lejhiteltek esetében az Első ház program keretében a Robor (bankközi kamat lejre) veszik alapul a programban résztvevő bankok, amely jelenleg évi 10,23 százalékot jelent. Ehhez a hitel-

romániai vezérigazgatója, az Első ház eurós hiteleire vonatkozóan. Szerinte a lej-kölcsönök esetén ez a termék a bankok nagy részének jelenleg egy szerény nyereséget hoz. A kamatok kapcsán érdemes odafigyelni arra is, ha egy pénzügyintézet a Robor plusz nulla kulccsal (a plusz 2,5 százalék nélkül) kívánja vonzóvá tenni ajánlatát. Ilyenkor a bank a jövedelmet egy havi jutalékból szer-

szint egy kéttagú családnak legkevesebb 2400 lejes (583 euró) jövedelemre van szüksége ahhoz, hogy egy 66 500 eurós hitelt vegyen fel. A Raiffeisen Bank ugyanekkor kölcsönre ennél többet, 3600 lejről szóló igazolást vár el az ügyfelektől.

Törlesztők kizárva

Ha valaki jelenleg törleszt a lakáshitelt, de házépí-

Szükséges jövedelem az Első ház 2. programban való részvételhez euróban

Bankok	66 500 eurós hitel		71 250 eurós hitel	
	Minimum jövedelem	Törlesztési részlet	Minimum jövedelem	Törlesztési részlet
Unicredit Tiriac	583	348	607	373
Piraeus Bank	641	341	680	292
Intesa Sanpaolo Bank	690	345	735	368
Millenium	711	387	757	344
Banca Transilvania	801	345	801	370
Raiffeisen Bank	870	346	930	370

Forrás: Capital

folyósító még maximum 2,5 százalékpontot tehet hozzá, ami 13 százaléknál kisebb kulcsot jelent.

Változókéony költségek

Vigyázni kell azonban a kedvezményes kamatokkal, mert ha a viszonyítási alap (Euribor, Robor) változik, nőhetnek vagy csökkenhetnek a mutatók. Az euróalapú hiteleknél inkább a növekedés valószínű, ugyanis jelenleg az alapkamat egy százalék körül van, és feltehetően emelkedni fog. „A mostani árazás veszteséget termel, mondhatni egy önköltséges hitelről van szó” – mondta az ÜMSZ-nek Diósi László, az OTP Bank

zi, tehát az ügyfél nem fizet összességében kevesebbet.

Minimum havi 2400

Banktól függ, hogy „szóba állnak-e” olyan ügyféllel, akinek egyéni vállalkozásból szerzett (például átlagban ezer lej) jövedelme van havonta, és egy 25 ezer eurós garzont kíván venni – magyarázta lapunk kérdésére Diósi László. „Minden banknak megvan a Román Nemzeti Bank által jóváhagyott saját minősítési rendszere, amely esetenként változik. Ha a saját minősítési rendszer engedi akkor nincs semmi akadálya” – tette hozzá a bankvezető. A Capital című hetilap összeállításá-

tésbe fogna, annak nem jelent segítséget az Első ház államilag garantált kölcsönre. A törvény ugyanis nem teszi lehetővé, hogy akiknek már van lakástulajdona, újabb hitelhez juthassanak – derül ki a Hivatalos Közlönyben részletezett adatokból. Nem megoldás, ha valaki eladja meglévő lakását, azért, hogy újra hitelt vehessen fel, ugyanis a törvény azokat zárja ki, akik a jogszabály hatálybalépésekor vagy utólag lakástulajdonnal rendelkeztek.

Nem élénkített eleget

Szakértők szerint a tavaly indított program nem váltotta be a hozzáfűzött remé-

nyeket, a benyújtott hitelkérelmek száma az előirányozottaknál még a felét sem érte el, feltehetően a hiteligények elbírálásának nehézsége miatt. Nem valósult meg a program egyik legfontosabb célkitűzése sem, mégpedig az építőipar fellendítése, mivel az újonnan megépítésre vagy feljavításra szánt lakásokra igényelt kérelmek száma elenyésző maradt a hitelek megítélésének szinte teljesíthetetlen feltételei miatt. Az idéntől érvénybe léptetett könnyítések talán képesek változtatni ezen. Az eddigi előírásoktól eltérően, miszerint a bank csak akkor folyósította az újonnan felépített lakásra adott hitelt, miután az építkezés befejeződött, mostantól, az építő által elkészített kimutatás alapján havonta kifizeti a munkálatok értékét.

3500 euró önrész

Szakértők számításai szerint, ha valaki igényel egy 70 ezer euró értékű új lakás felépítésére hitelt, akkor a saját ötszázalékos hozzájárulása legkevesebb 3 500 euró kell legyen. Ez esetben 66 500 euró hitelre jogosult, amit ha a megengedett leg hosszabb időtartam alatt, tehát harminc év folyamán kíván visszafizetni, akkor a mai kamatértékeket figyelembe véve, a kölcsön törlesztésére havi 330-345 eurót kell fordítson, ami megfelel egy – bucaresti árat figyelembe véve – kétféle szobás lakás havi bérének. ◀

A nagy zuhanások éve volt 2009

Az utolsó negyedévben július-szeptemberhez képest még mindig nem tudott magához térni a gazdaság, a legfrissebb adatok szerint továbbra is 1,5 százalékos zsugorodást szenvedett el a bruttó hazai termék (GDP). A kereskedelemről a közlekedésig az építőiparon át minden szektor részese a zuhanásnak 2009-ben, éves szinten.

ÜMSZ

A várakozásokhoz képest kedvezőtlenebbül alakult 2009 utolsó negyedéve a bruttó hazai termék (GDP) szempontjából – nyilatkozta Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter az Országos Statisztikai Hivatal (INS) frissen közzétett adataira reagálva. Az utolsó negyedévben a gazdaság az előző negyedévhez képest 1,5 százalékkal, 2008 hasonló időszakához képest 6,5 százalékkal esett vissza. „Az előrejelzések szerint a nullát enyhén meghaladó mértékben kellett volna növekednie a

gazdaságnak október-decemberben” – emlékeztetett Vlădescu.

Tartják a hiánycélt

Tavaly 2008-hoz képest 7,1 százalékkal zsugorodott a gazdaság, a GDP összege így alig haladta meg a 491 milliárd lejt. Ilyen körülmények között az államháztartás 7,4 százalékos hiányt (36,5 milliárd lej) termelt, ami megfelel a Nemzetközi Valutaalappal közösen meghatározott deficitcélnek. (Mindezek az adatok becslések, a végső számok csak 2011-ben válnak ismertté). Az INS tegnap módosított a

Foto: Agrepress

Vlădescu: az utolsó negyedévben GDP-növekedést vártunk

harmadik negyedéves adatain, s a korábban jelzett 0,6 százalékos csökkenéssel szemben 0,6 százalékos növekedést állapított meg.

Minden zuhant

A statisztikai hivatal adatai szerint a zuhanásból mind egyik ágazat kivette a részét, de a kereskedelem, az autójá-

vítási szektor, a háztartási gépek területe, a szállodák és vendéglők, a közlekedés és a telekommunikáció (ez a két részleg 11,2 százalékos esést) az építőiparral együtt (13,6 százalékos zsugorodás) az átlagnál nagyobb érvágást szenvedett el. A közlekedés-telekommunikáció és az építőipar súlya igen jelentős Romániában, ez a két ágazat a

bruttó hazai termék alakulásáért 31 százalékkal felelős. A fogyasztás összességében 2009-ben 8,2 százalékkal esett vissza, miközben a háztartások költségei csaknem 11 százalékkal voltak alacsonyabbak.

„Nincs ködösítés”

A pénzügyminiszter rossz szándékúaknak nevezte azokat, akik a sajtóban a Görögországhoz hasonlítják Románia helyzetét. Mint ismert, Athén a bevallottnál lényegesen magasabb államháztartási hiányt termelt, és éveken át ferdített statisztikai adatokat tett közzé. „A mostani körülmények között nagyon veszélyes egy ország adatközlési rendszerét megbolygatni” – hangsúlyozta Vlădescu. 2007-ben az első becslések 404 milliárd lejes GDP-ről szóltak, és a végső adatok 416 milliárd lejt mutattak, nagyjából hasonló a helyzet 2008-ra vonatkozóan is – magyarázta a tárcavezető, aki szerint ebből is látszik, hogy Romániára nem jellemző a ködösítés. ◀

Beiskolázás, szabálytalanul

Folytatás az 1. oldalról

Elvileg a gyerekeket a lakhelyük szerinti iskolába kellene beiratni, gyakorlatilag a gyerekihiány ellenére az oktatási intézmények és a szülők is szelektálnak.

Illegális felvételik

Marosvásárhelyen a Bolyai Farkas Elméleti Líceum első osztályába évek óta túljelentkezés van, kétszer annyian szeretnék gyerekeiket beiratni, mint ahány hely van – tudtuk meg Horváth Gabriella igazgatóhelyettes-től, aki elmondta, a felvételitilalom ellenére az óvodai tananyagból tesztelik a jelentkezőket. „Mi vállaljuk a felvételit – nyilatkozta lapunknak egy neve elhallgatását kérő szülő –, mert ez a város legjobb iskolája, itt garantált az oktatás minősége”. A pszichológus véleménye azonban radikálisan eltér. „Az elsőosztályos felvételi garancia a szorongó nemzedékek kineveléséhez, Marosvásárhelyen több óvodás gyereket magánóra jártnak a szülők, hogy megfeleljenek az első vizsgán, ez elfogadhatatlan” – fogalmazott az ÚMSZ-nek Kádár Annamária. A 7-es Számú Általános Iskolában már szeptember óta tart a beirat-

kozás – tájékoztatta lapunkat Andrassy Árpád igazgató, akitől azt is megtudtuk, hogy azokat a gyerekeket részesítik előnyben, akik a legközelebb laknak az iskolához. „Ha valaki egy másik iskolába szeretné beiratni a gyereket, megteheti, ugyanis 1990 óta megszűntek az úgynevezett körzetek, nem köteles senki a lakásához közeli iskolába járni a gyereket” – mondta az igazgató, aki nem tudott arról, hogy a jogszabály még mindig érvényben van.

Várólisták, gyerekihiány

Vannak szülők, akik egyszerre több, akár 5-6 iskolába is beiratják a gyerekeiket és augusztus közepéig gondolkodnak, hogy végül melyik tanintézményt válasszák. Erről nem kötelesek tájékoztatni az iskolát. Ezért az igazgatóságnak folyamatosan figyelemmel kell követnie a szülők döntését, augusztusban telefonálni, hogy végül, hogy döntöttek.

Sepsiszentgyörgyön már második éve körzetes rendszer szerint zajlik az iskolába való beiratkozás, idéntől pedig az óvodások is ez szerint lehetett beiratni. Farkas Csaba tanfelügyelő lapunknak elmondta, Háromszéken február végén lezajlott az iskolákba és óvodákba való beiratkozás mindhárom szakasza. E szerint február elején a tanintézmény körzetében lakó gyerekeket írták be, február 16-a és 19-e között a település más részében lakókat, míg a megma-

radt helyekre február 24-e és 26-a között jelentkezettek a más településekről érkezők is. Tapasztalataik szerint sok szülő már évekkorábban várólistára írta a gyereket. Az iskolák körzetesítését a lakosság felháborodása övezte. Keresztély Irma főtanfolygató ezzel kapcsolatban elmondta: az iskolai körzeteket szabályozó határozattal a lakónegyedi iskolák támogatását célozzák, így akadályoznák meg, hogy azok elnéptelenedjenek. ◀

Szabálytalanul, átláthatatlanul folyik az elsősök beiskolázása. A felvételitilalom ellenére az óvodai tananyagból tesztelik a jelentkezőket

Röviden

Gyorssegély az oltásokért

Egymillió lejt kap a kormány tartalékalapjából a Cantacuzino Intézet, amelynek a múlt hónapban megvonták a vakcinagyártási jogát. A gyorssegélynek köszönhetően lehetőség nyílik azokra a beruházásokra, amelyek révén újra elindulhat áprilisban a hazai oltóanyagok gyártása. Jelenleg áll a TBC, a tetanusz és a veszettség elleni oltóanyag előállítás is, az Egészségügyi Minisztérium április 15-ig adott haladékatlan az intézetnek a tarthatatlan állapotok rendezésére.

Temetetlen halott

Hét hónapja nem jelentkezik senki annak az 55 éves férfinak a holttestéért, akit a Kolozsvári törvényszéki orvostani intézet hullaházában őriznek. Az elhunyt nincsenek hozzátartozói, a végső tiszteletadásról annak a településnek az önkormányzata kellene gondoskodnia, ahová az érintett állandó lakosként be volt jelentve. Kolozs község önkormányzata azonban elzárkózik a feladat teljesítésétől, így nem tudni, mi lesz a holttest további sorsa. Az orvostani intézet munkatársai szerint olyan szociális problémáról van szó, amely időről időre újra előfordul.

Elmarad a hídépítés

S. L.

► Az ígéretek ellenére a közeljövőben mégsem kezdődhet el Szatmárnémeti harmadik közúti hídjának az építése – nyilatkozta tegnap lapunknak Ilyés Gyula polgármester (*képiünkön*). Az előjáró elismerte, a híd stratégiai

fontosságú a város életében, de – mint arról az ÚMSZ-t tájékoztatta – a beruházáshoz szükséges kormányzati és uniós pénzalapok még hiányoznak, egyéb forrás pedig nem áll az önkormányzat rendelkezésére. „Tény – fogalmazott Ilyés –, hogy a megye parlamenti képviselői nem lobbiztak kellő hatékonysággal ezért a hídért”. Az önkormányzat munkatársai úgy vélik, újabb esélyt jelenthet a beruházás megkezdéséhez, ha a város banki kölcsönhöz folyamodik. A polgármester szerint az idei költségvetés drámaian szűkös, csak a legfontosabb feladatok teljesítésére van lehetőség, a cél a város működőképességének megtartása. ◀

Mérleget vont a Caritas

Inczefi Tibor

► Erdély öt megyéjében fejt ki tevékenységet a Gyulafehérvári Caritas szervezet, amely az idén ünnepelheti fennállásának 20. évfordulóját. Az intézmény képviselői tegnap – dr. Márton András, Péter György, Péterfi Attila-Csongor és Knecht Tamás – Csíkszeredában tartott sajtótájékoztatót, melyen beszámoltak a tavalyi év eredményeiről. „Nemzetközi elismerést jelent – hangsúlyozták a

szervezet képviselői – hogy 2009-ben a bécsi székhelyű ERSTE Alapítvány hat ország 1300 civil szervezete közül húszat díjazott: a Gyulafehérvári Caritas egyike annak a hat romániai szervezetnek, amelyeknek a munkáját kitüntették. A Caritas által kiemelten fontosnak tartott szolgáltatások voltak a tavaly is az öregedőben tartottak sajtótájékoztatót, melyen beszámoltak a tavalyi év eredményeiről. „Nemzetközi elismerést jelent – hangsúlyozták a

A családsegítő szolgálat révén olyan programok futottak a múlt évben, amelyek a méltóságát, kiegyensúlyozott, egészséges életvezetést segítették elő. A Caritas munkatársai fokozottan figyelték a tavaly a nők, a házaspárok, a szülők, a gyerekek, a serdülők és az idősek gondjaira.

Az előző évekhez képest még hangsúlyosabbá vált az egyéni és családi tanácsadás: egyre több ember felel a lehetőséget, hogy a válás és a konfliktusban

élés helyett fejlessze képességeit, pozitívan viszonyuljon életének változásaihoz, és elakadásaiban segítséghez folyamodjon. Tavaly az egyéni foglalkozásokon 620, csoportfoglalkozásokon 1396, tematikus rendezvényeken körülbelül 4900 személy vett részt.

Azok, akik a Caritas szolgáltatásait idén is igénybe szeretnék venni, a helyi képviselőkkel, az önkormányzatok szociális irodáiban valamint a szak- és családorvosoknál jelentkezhetnek. ◀

Nőnek a gyógyszerárak

F. H.

► „Április elsejétől radikálisan, mintegy 6,25 százalékkal nőhetnek a gyógyszerárak Romániában, mert idén a gyógyszerforgalmazók számára 4,25 lejes euró árfolyamot határozott meg a szakárca” – figyelmeztetett tegnap az egészségügyi miniszter gyógyszerészeti ügyekkel megbízott tanácsosa annak a kerekasztal-beszélgetésnek a végén, melyen a tárca képviselői a Román Gyógyszergyártók Egyesületének (ARPIM) képviselőivel és több gyógyszerimportőrrel tárgyaltak. Bár az idei évben érvényes euró árfolyam hetek

óta nyilvános, a szükségse-rűnek tűnő áremeléssel nem mindenki ért egyet. A gyógyszergyártók azt szeretnék, ha a minisztérium a mostani gyógyszerárakat lefagyasztaná, és hatályba léptetné az 1637-es egészségügyi minisztériumi rendeletet. E szerint a hazai gyógyszerárakat a legalacsonyabb európai gyógyszeráraknak megfelelően kell megállapítani. Sorin Popescu, az ARPIM képviselője elmondta, a gyártók és az egészségügyi minisztérium alapvetően ugyanazt akarják: megfelelő minőségű gyógyszert biztosítani a hazai betegek számára a lehető legkedvezőbb áron.

Sipos Emese, az egészségügyi miniszter gyógyszerészeti ügyekkel megbízott tanácsosa a rendezvény helyszínén ÚMSZ-nek elmondta, bár vita van a jogszabályok alkalmazása körül, és ezért több konfliktus is kialakult a gyógyszergyártók és a szakárca között, a cél a megegyezés, „Fontos, hogy a gyártók és a minisztérium között kialakuljon egy egészséges együttműködés. A minisztériumnak az a gondja, ami a többi szaktárcának is: kevés pénzből kell nagyon sok problémát megoldani” – fogalmazott a tanácsos, aki azonban biztosította a tárgyalópartnereket, hogy a

gyógyszergyártók kiemelt figyelmet élveznek.

„A költségvetési keret 25 százaléka mindig gyógyszerre megy el, és itt most nemcsak a kompenzált készítményekről van szó, hanem azokról is, amelyekhez a betegek ártámogatás révén jutnak hozzá. A mi célunk is az, hogy valamennyi beteg a megfelelő minőségű és mennyiségű gyógyszerhez jusson, és ne alakuljon ki olyan végzetes helyzet, hogy valaki azért maradt ellátmány nélkül, mert nem volt pénze megvásárolni” – tette hozzá a gyógyszerészeti ügyekkel megbízott tanácsos. ◀

Csíki pityóka a békésieknek

I. T.

► Csíkszeredából indult tegnap útjára az a rakomány, amelyet humanitárius segítségként küld a Békés Megyei Önkormányzatnak a Hargita Megyei Tanács. A magyarországi megye jótékonyági programsorozatához keresett partnert és támogatót. A projekt célja a Békés megyei gyermekvédelmi rendszer által gondozott hatszáz gyermek, valamint a különleges igényű ellátottak segítése. A két önkormányzat rekordidő alatt egyezett meg a példa nélküli együttműködés mikéntjéről, és ezúttal Székelyföldről indult segélycsomag Magyarországra. Hargita Megye Tanácsának alkalmazottai végigjárták Alcsík, Felcsík és Kászón falvait, ahol az adakozókedvű lakosok jelentős mennyiségű krumpelit gyűjtöttek össze és továbbították a magyarországi rászorulóknak. A csíkiak jóvoltából 580 zsák, azaz közel húsz tonna burgonya indult tegnap útnak. Kísérőként Tordai Árpád és Becze István megyei tanácsosok utaztak, akik márciusban adják át a békéscsabai munkatársaknak a csíki testvérmegye küldeményét, abban a reményben, hogy a legjobb helyre kerül a székely pityóka. ◀

Röviden

Schumannra hangolva

A kiváló román hegedűművész Bogdan Zvorișteanu, a genfi Suisse Romande zenekar koncertmestere a Nagyváradi Állami Filharmónia ma 19 órától megrendezésre kerülő hangversenyének meghívott szólistája, aki Beethoven *D-dúr hegedűversenyével* lép fel. Az est második felében a Schumann-év (a zeneszerző születésének 200. évfordulóját ünnepeljük) alkalmából lesz hallható a német romantikus szerző I. Esz-dúr *Tavaszi szimfóniája*, részeként annak a sorozatnak, melyben a nagyváradi filharmónia Schumann összes szimfóniáját megszólaltatja. Vezényel Jankó Zsolt, a Filharmónia állandó karmestere.

Diákszínházok seregszemléje

„Én játszom ugyan, de ti vegyetek komolyan” – Szilágyi Domokos idézetének mottójával a halmi LiterArt Egyesület ismét meghirdette az általános iskolák diákszínházainak fesztiválját. Az ötödik alkalommal kiírt rendezvényt május 15-én tartják a helyi szakiskolában. A verseny főszerzője, Pap Erika tanárnő úgy véli, hogy az idén is legalább annyian jelentkeznek a megmérettetésre, mint a múlt évben, amikor tizenkét csapat lépett színpadra. Azt tervezik, hogy a jövő évtől legalább a szomszédos Máramaros és Szilágy megyére is kiterjesztik a versenyt, ennek feltétele, hogy (akár pályázati úton) több támogatót szerezzenek.

Rövidesen indul a tavaszi vendégség

Kánya Gyöngyvér, Budapest

Négy produkcióját mutatja be a Kolozsvári Állami Magyar Színház, az Égtájak Iroda *Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar színházi estek* című rendezvénye keretében március végén. A társulat ősszel – technikai problémák miatt – elmaradt, *III. Richárd* című királydrámáját is pótolja, a magyarországi közönség legnagyobb öröme. Emellett két stúdió-előadással is készül, a Tompa Gábor rendezte *Visszaszületéssel* és az Andrei Șerban rendezte *Sutogások és sikolyok* című Ingmar Bergman-kultuszfilm-ből született kétórás, kizárólag tizennyolc éven felülieknek szóló darabjával. A szervezők idén a legfiatalabb közönségre is gondoltak, hiszen a Kolozsvári Állami Magyar Színház negyedik, Budapesten is színpadra kerülő előadása nem más, mint a *Túl a Maszat-hegyen* című zenés kalandjáték, Keresztes Attila rendezésében.

A kolozsváriak mellett azonban az 1998 ősze óta futó színházi estek sorozat vendége lesz még a Sepsiszentgyörgyi M Stúdió és a Marosvásárhelyi Yorick Stúdió is. Mint azt Goldschmied Józseftől, az Égtájak Iroda programigazgatójától megtudtuk, az idei színházi évad Shakespeare négy darabjára, valamint friss szemléletű al-

A kolozsváriak *Túl a Maszat-hegyen* című mesedarabja is vendégeskedik Budapesten

Fotó: huntheater.ro

kotások és fiatal alkotóműhelyek jelenleg talán legizgalmasabbnak mondható produkcióira épül. Az M Stúdió ennek megfelelően mozgásszínházi *Romeo & Julia* előadását, valamint a *Hamletet* hozza Budapestre, míg a Yorick Stúdió a bukaresti drumAcum csoporttal közösen az 1990 márciusában Marosvásárhelyen lezajlott események bemutatására készül a *20/20* című román és magyar nyelvű előadással.

A Vendégségben Budapesten színházi estek sorozat tavaszi féléve idén a

megszokotthoz képest később, február eleje helyett, csak március végén, 26-án, pénteken este indul. „Szakmailag nagyon nehéz volt összerakni a félévet, meg kellett várni, hogy költségvetésileg miképpen állunk, illetve, hogy lesz-e egyáltalán Iroda. Így csúsztunk el, s tart a színházi évad március végétől május végéig” – tájékoztatta az Új Magyar Szót Goldschmied József programigazgató. A hagyományos évadnyitó gálaest azonban idén sem marad el, március 22-én táncsal, zené-

vel és egy pár finom falattal a budapesti Vígszínházba várják a külföldi magyar kultúra szépségeire éhes közönséget. „A Kinek szíve merre vezet című program Erdélyre épül, közreműködő lesz Markó Béla költő, politikus, Kicsid Gizella és Nemes Levente sepsiszentgyörgyi színészek, egy húsztagú Egyesített Kárpát-medencei Nagyzenekar, valamint tancosok a Délvidékről, Erdélyből, Kárpátaljáról, Felvidékről és Muravidékről” – tájékoztatta lapunkat Goldschmied. ◀

Fotómaraton Szebenben

Tamás András

Nagyszebenben lesz látható március 13-án, szombaton 18 órától a katolikus templom alagsorában a tíz kép, hét városban, 24 óra alatt projekt eredménye. A „SouthEast 24-7” hét város – Banja Luka (Bosznia-Hercegovina), Eszék (Horvátország), Pécs (Magyarország), Pristina (Koszovó), Ruse (Bulgária), Nagyszeben (Románia) és Skopje (Macedónia) – fényképészeit hívta egy tematikus maratonra. A fényképek tíz megszabott témakörben készültek: álomotthon, figyelem, utópia, ország, város, folyó, tempó, kapcsolat, nyitott, német rend és Made in Romania. A résztvevőknek 24 óra állt rendelkezésükre, hogy városukat képeken keresztül bemutassák. A programra jelentkezettek önállóan vagy csapatban, hivatásos illetve amatőr fényképészek is. A legérdekesebb, a legvidémből és a legkreatívabb képek, mind helyi, mind nemzetközi összehasonlításban kerülnek kiválogatásra. A tíz legjobb helyi, valamint a tíz legjobb nemzetközi kép egy önálló képeslapsorozatban is megjelenik. Ezeket a képeket, a többi városból érkező munkákkal együtt a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa OFF-Programjának keretében, április 2-3-án a Pécsi Művészetek és Irodalom Házában egy közös bemutatón is láthatja a közönség. A Délkelet 24-7 projekt kezdeményezője a Robert Bosch, illetve a Goethe Alapítvány a saját városunkkal való szembesülést szorgalmazzák. ◀

Szótárlat

Európai városok a lassuló idő nyomában

A felgyorsult idő fogságában élünk, és ez mostantól nem pusztán szubjektív érzés: ez maga a tudományos valóság. Csak épp meg kell hallgatni a csillagászokat, akik méréseik alapján máris közölték, hogy a chilei földrengés változtatott a Föld forgástengelyének szögén, és ettől – ha csak egy másodperc töredékével is – rövidebbek lesznek a nappalok. (Arkhimédész aligha erre gondolt, amikor azt mondta, hogy „adjatok egy biztos pontot, és kifordítom sarkaiból a világot” – bár ki tudja?) A derék asztronómusok rögevest azt is hozzátették azonban, hogy pánikra semmi ok, mert ha majd a közeli jövőben Kínában feltöltik a Három Szoros-gát tározóját negyven köbkilométernyi vízzel, újfént megváltozik a Föld súlyelosztása, miáltal lassul majd a forgása (miként a műkorcsolyázó szabályozza karjának le-fel moztatásával a saját pörgésének sebességét piruett közben), és hosszab-

bodni fognak a napok. A huszonnégy óra ismét huszonegy óra lesz. Vagy legalábbis a körüli. Néhány töredékmásodperc ide, néhány töredékmásodperc oda, sokunkban mégis olyan érzet keletkezik, hogy hovatovább hangsebességgel élünk. Jelentem, erre is van gyógyír, csak sürgősen el kell látogatnunk valamelyik „città slow”-ba, amit úgynevezett „makaróni-nyelven”, egyfajta olasz–angol keveréken „lassú város”-nak fordíthatnánk. Ott aztán nagy gyorsasággal megismerkedhetünk a lassúság fogalmával. Lärmára vagy rohanásra hiába is számítana az ember az olyan városokban, mint Begur (Spanyolország), Orvieto (Olaszország) vagy Ludlow (Anglia): az óváros tabunak minősül az autók számára, a boltcskáknak a közelben élő kézművesek és őstermelők szállítanak, gyorsétterem még csak szóba sem jöhet.

Gyulay Zoltán

A „slow food”, azaz a „lassú étkezés” – meghozza a tudatosan komótos táplálkozás – mozgalmának mintájára a „città slow” kezdeményezés a hon, az értékek, az életminőség és a hagyományok ápolását szolgálja. A globalizáció messze elkerüli ezeket a helyeket, vagy éppenséggel fordítva: az itteniek szabnak gátat a globalizációnak. A világban elegendő száz város és község tüntette ki magát „lassú városként” a narancssárga csigával; a mozgalom – talán érthető módon – elsősorban Európában hódít. Ezek a települések azzal érdemelték ki a címet, hogy elkötelezték magukat a visszafogott környezetpolitika mellett, továbbá szorgalmazzák a hagyományos rendezvényeket, és támogatják a helyi kézműveséget. Vendégszeretet és igényes, a vidékre jellemző gasztronómia – ezek ugyancsak feltételei a „lassú város” – cím elnyerésének.

Kisebbségi filmszemle Pesten

K. Gy.

Románia a díszvendég a ma zajló VI. Magyarországi Nemzetiségi Filmszemlén Budapesten, az Uránia Nemzeti Filmszínházban. A Magyar Televízió Kisebbségi szerkesztősége által szervezett eseményen, tizenkilenc film mérkőzik meg egymással a díjakért. „Egy televíziós vagy filmes fesztivál közvetett módon mindig öröm és ünneplés a szakmabeliek számára. A Nemzetiségi Filmszemle azonban ennél különlegesebb: egy olyan esemény, amelyen komolyan el kell gondolkodnunk a nemzetiségek számára készült műsorok szerepéről, egy olyan alkalom, amikor újra lehet értelmezni a műfajt, sőt a politika vetülete is hangsúlyossá válik” – fejtette ki Brîndușa Armanca, az egyik zsűritag, a Budapesti Román Kulturális Intézet (BRKI) igazgatója. A fesztivál idei vendége Románia, így a BRKI a szervezésben is partnerséget vállalt, hogy versenyen kívül, de ingyenesen a közönség elé kerülhesen olyan dokumentumfil-

Filmek mellett nemzetiségi étek is helyet kapnak

Fotó: Kánya Gyöngyvér

mek, amelyek vagy Romániában, vagy a magyarországi román közösségek műhelyeiben készültek. „A zsűri tagjaként, a fesztiválra nevezett hatvanöt produkció között szép számmal láttam korrekciót, minden szempontból kifogástalan dokumentumfilmet, néha sztereotípiákba torkolló tárgyalásmódot, vagy tehetetlenséggel sújtott, elvetélt alkotásokat. Ugyanakkor láttam bátor és friss megközelítési módokat, lenyűgöző vágóképeket és leleményes alkotásokat” – összegzett Armanca. A versenyprogram tizenkilenc

filmje között látható a többszörös olimpiai bajnok román tornászdnó disszidálását bemutató *Nadia Comănechi* című riportfilm és a *Mesélő házak* is, amely Budapest azon helyszíneit járja körül, ahol valamikor neves román lakók éltek, és pezsgő élet folyt. A filmszemle fővédnöke Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa, aki szerint a nemzetiségi nyelv megmaradása idegen országban igen fontos, és ebben a megtartásban, el nem felejtésben, nagy szerepe van a televíziónak. ◀

A fényképezés valósága

Oborocea Mónika

► Korniss Péter Kolozsvárról elszármazott Kossuth- és Pulitzer-díjas fotóművész kivételes válogatását állították ki tegnap a kolozsvári Szépművészeti Múzeumban. A számos nemzetközi díjjal kitüntetett fotós román és magyar falvakban, filmes technikával készített alkotásai 1967 és 2008 között születtek. A Fotográfia című kiállítás megnyitójának különlegeségeként a fotóriport egy-egy alanya is megtekintette a magáról készült fotókat.

„Nagy váltás a digitális”

Arra a kérdésre, hogy miért csak filmes technikával készültek az alkotások, Korniss Péter elmondta, már régen áttért a digitális fényképezésre, de úgy érezte, hogy ez a riport csak a régi technikával lehet teljes.

A filmes fotózás előnyeiről a *National Geographic* és a *GEO* munkatársa szerdán tartott előadást (A fotó szerepe a médiában címmel), melyre a Kolozsvár Társaság és a Korunk Akadémia meghívásában került sor. A művész elmondta, az analóg fotózásról a digitálisra való áttérés megváltoztatta nemcsak a sajtófotós, hanem a dokumentarista fotózás szerepét és helyét is a médiában.

Kifejtette, mivel sokkal könnyebb és költségkímélőbb digitális fényképeket készíteni, és egyre többen próbálkoznak fotózással, érezhetően felhígult a színvonal. „Míg 1977-ben a World Press sajtófotókiállításra megközelítőleg hétezer képet küldtek be a világ minden sarkából, mára ez a szám elérte 91 ezret.

Megfigyelhető, hogy a fényképek többségénél hiányzik az a fajta koncentráció, ami egy jó filmes fotósra jellemző: mivel általában 36 kocka állt rendelkezésére, kénytelen volt nagyon jól megkonstruálni, kivárni a megfelelő pillanatot” – magyarázta.

A piac telítettségének köszönhető az is, hogy egyre több az egyedi kép a lapokban. Ezek nemcsak információkat hordoznak az adott eseményről, történésekről, hanem figyelemfelkeltők és gyorsan dekódolhatók is kell, hogy legyenek, hiszen a képiportok helyett önmagukban kell ellátni az említett feladatokat. Korniss Péter szerint a gyors dekódolhatóságnak az a hátulütője, hogy a kliséken túl ezek a fotók nem tudják felmutatni az

adott téma mélyebb értelmezését. A digitális technikával a manipuláció is gyerekjátékká vált.

„A fénykép még mindig valóság”

A fotóművész elmondta, hogy bár jelentősen megingott az a közfelfogás, hogy a fénykép a valóság egy darabkája, nagyon veszélyessé válna, ha a sajtófotó esetében is megfogna ez a közmegegyezés.

De nemcsak a kép és a valóság viszonya kérdőjeleződött meg, hanem a sajtófotós megélhetési lehetőségei is, véli a Pulitzer-díjas művész. „Egyre nehezebb ebből a szakmából megélni. Ma már egy fotós megbízatása nem tart egy hétnél to-

vább, miközben ez a 90-es években akár hat hét is lehetett. Felejtsük el azt, hogy van egy téma, és egy fotós, akinek a szemléletére, tájékozottságára van szükség. Ma már a képszerkesztő felhívja a fotóügynökségeket, és sok fotós munkájából állítja össze a sztorit” – magyarázta.

Korniss szerint azonban a rossz kilátások ellenére mégis „hallatlan lehetőségei” vannak a dokumentarista fotózásnak, hiszen soha ekkora konkurencia még nem volt azért, hogy világmegváltó fotóriportok születhessenek, soha ennyi ösztön-díjat nem adtak ezeknek a művészeknek, és ez a fajta fotográfia soha nem tört be ilyen intenzitással a múzeumokba, mint most. ◀

Korniss Péter (balra) szerint rossz kilátásai ellenére „hallatlan lehetőségei” vannak a dokumentarista fotózásnak

Száz szó

Telefongombnyomásra is lehet gyónni Franciaországban, bár e megoldás nem nyerte el a francia katolikus püspöki kar tetszését. „Üdvözljük. Amennyiben gyónási tanácsra van szüksége, kérjük, nyomja meg az egyes gombot. Azonnali gyónás: kettes gomb. Példagyónások hallgatása: hármashatás gomb” – így szól az automata, ha valaki felhívja a fizetős vonalat, amelynek percdíja 34 eurócent. A szolgáltató paphoz küldi a gyónni vágyót, ha annak főbenjáró a bűne. A püspöki kar a gyónásvonalat nem hagyta jóvá, igaz, a telefon használatát nem zárják ki mozgásukban korlátozottak esetére, a feltétel, hogy valódi pap gyóntasson. Már csak az a kérdés, honnan tudja az automata, hogy melyik bűn főbenjáró.

(szücs el)

Röviden

Mától lehet jelentkezni a Filmtett-táborba

Erdélyből, Magyarországról és a többi határon túli régióból 2010. április 22-ig bárki, aki a tábor kezdetéig betölti 18. életévét, jelentkezhet a IX. Filmtett-Duna Műhely Alkotótáborba, mely idén Homoródfürdőn kerül megrendezésre. A táborlakók kilenc alkotócsoportja augusztus 4–14-e között neves hazai és külföldi filmesek irányítása alatt dolgozhat; az oktatás és a műhelymunka magyar nyelven folyik. A tábori részvételt pályázat útján lehet elnyerni. A pályázat tartalma csoportonként változik. Jelentkezni a tabor@filmtett.ro e-mail címen lehet.

A sajtószabadságot féltik a tálibok Afganisztánban

A vallási fanatikus lázadók szóvivője szerint „teljesen aláássa a sajtó és a véleménynyilvánítás szabadságát”, hogy a hatóságok megtiltották a helyi és a nemzetközi sajtónak az egyenes közvetítést a merényletek helyszínéről. A tilalom kísérlet arra, hogy elkendőzzék a kormány sikertelenségét – jelentette ki Juszuf Ahmadi tálib szóvivő. Hozzátette, hogy „az iszlám emirátus tiszteltben tartja a média szabadságát és függetlenségét”. A tálibok 1996 és 2001 között, afganisztáni uralmuk idején betiltották a tv-t, a zenét, sőt azt is, hogy fotók jelenjenek meg az egyetlen nyomtatott újságban.

Rájár a rúd A bombák földjén alkotóira

Egy amerikai őrmester beperelte be *A bombák földjén* című iraki háborús dráma alkotóit, mert szerinte róla mintázták a film főszereplőjét. Jeffrey S. Sarver azt állítja, hogy Mark Boal forgatókönyvíró a vele valóban megtörtént szituációkat dolgozta fel. A filmet forgalmazó Summit Entertainment közleményében megerősítette a produkció állítását, miszerint a film harctéren szolgáltatott teljesítő katonákról szóló kitalált történetet ábrázol. Saver azonban kiáll azon állítása mellett, hogy Boal az ő egységéhez csatlakozott Irakban és szerinte róla mintázta a főhőst, csak a nevét változtatta Jamesre.

Radikális válságkezelést eszközölt a BBC

Hivatalosan is ismertette a BBC vezérigazgatója a sajtó által már megszélesített radikális karcsúsítási terveket. Mark Thompson a brit közszolgálati médiatársaság állománygyűlésén bejelentette: a főbb intézkedések között van két rádióállomás – a BBC 6 Music nevű zenei csatorna és az ázsiai közönségnek sugárzó hálózat – bezárása, valamint az internetes oldalak felének megszüntetése 2013-ig. A BBC negyedével kevesebbet költené az online tartalomszolgáltatásra, és 600 millió fontot (28,3 millió lej) csoportosítana át minőségi programok gyártására. Gerry Morrissey, a brit sajtószakszervezet (Bectu) főtitkára „tisztán politikai indíttatásának” nevezte a terveket.

Médiagnózis

Önálló média nélkül...

... éppen saját önállóságunkat és demokratikus létünket döntjük romba.

Székei Ferenc az ÚMSZ-ben ezzel az alcímmel gondolta tovább az EMNT Médiapolitikai bizottságának egyik dokumentumát. A közíró a cikkben tovább göngyölyíti az EMNT Médiapolitikai bizottsága egy korábbi tájékoztatójának a gondolatait.

Figyelmébe ajánlom a legutóbbi EMEF-en az RMDSZ-nek átnyújtott dokumentumot, amely az erdélyi magyar média megoldandó kérdéseinek egy szeletét tartalmazza: azokat a régóta napirenden levő szerkezeti átalakításokat, amelyeket a médiahatóságokban jelen levő RMDSZ-tagok kezdeményezhetnek, és a koalíciós partner támogatásával (ha lesz ilyen), megoldható. Ezek a hatóságok: a parlament média és kultúra bizottságai, az Országos Audiovizuális Tanács, a közszolgálati rádió és televízió igazgatótanácsai. Gyakorlati lépések, amelyek nézetesebbé, hallgatottabbá tehetik a közmédiákat.

A hazai magyar közszolgálati rádió és főleg a televízió válsággal küszködik, a közmédiák hallgatottsága és főleg nézettsége drámaian csökkent. Vegyük csak az újra-

indulás óta eltelt húsz évet. A román televízió bukaresti magyar adásának a mért nézettsége még 1994-ben is ma már csillagászati számot ért el: 34 százalék, ami többmillió nézőt jelentett, tehát sok román is nézte. Ez a mutató csökkent mára tíz- és húszezer közé.

Ennek okai között első két helyen a hazai és a magyarországi média-konkurencia megnövekedése, valamint a tévézési társadalmi szokások megváltozása, az új életformák megjelenése áll. Ehhez adódik a fiatalok (túl) szoros kapcsolódása az internethez és az ott elérhető szórakozásokhoz, beleértve a kiválasztható filmeket.

Az új kihívásokra új műsorpolitikával próbálnak válaszolni a szerkesztőségek, de kikerülhetetlen a szerkezetátalakítás, magyarán a több napra, több csatornára követhetetlenül szétszórt hazai magyar adásoknak az egy gombnyomással, egy csatornán való hozzáférhetősége. Ez egyzetéssel, új műsorpolitikai szereposztással jár, de semmiképpen nem egyenlő valamilyen központosítással. A stúdiók munkájának egy része az országos csatornán, a többi – akárcsak eddig – a regionálisan lenne látható-hallható.

A kinyújtott tenyér. Tudott dolog, hogy a tízezer példányszámot csak a legjobb esetben átlépő erdélyi magyar lapok, de általában a kisebbségi sajtó, kizárólag kereskedelmi alapon csak kivételesen tud előállítani minőségi sajtóterméket? A mai támogatási rendszerről újságírók, lapszerkesztők mondják – nem biztos, hogy nyilvánosan –, hogy nem igazságos és nem átlátható.

Tetszik vagy nem tetszik, de a sajtószabadság a támogatási rendszer egyik függvénye is. A lapok a piac mellett a támogató(k) pénzéből élnek, amelyet évenként kuratórium ítél oda, ezért a támogatót érintő kellemetlenebb információk, keményebb bírálatok – amint az Sz. F. is kifejti az ÚMSZ-ben – csak burkoltan vagy alig vannak jelen a lapok hasábjain. Az erdélyi, avagy bukaresti magyar korrupcióról főként a román lapokból értesülhet az olvasó.

A sajtószabadság megsértésének, a manipulatív tájékoztatásnak és más sajtóvétségeknek a nyomon követésére az EMNT sajtófigyelő szolgálatot hoz létre, amelynek dokumentumai eljutnak majd a lehető legszélesebb nyilvánossághoz és adott esetben a sajtóra vonatkozó

törvények betartásáért felelős intézményekhez.

A támogatási rendszer átalakításának egyik modelljeként a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács módszereit ajánljuk. Ez abból áll, hogy miután megállapítható, hogy melyek azok a lapok, amelyek területenként közszolgálati feladatokat látnak el, a lakosság nagy részének a bizalmát élvezik, bizonyítottan minőségi, hiteles tájékoztatást nyújtanak, függetlenül a pártokhoz fűződő ideológiai beállítottságuktól, kapjanak a terület és a példányszám arányában normatív támogatást.

A sajtóval, médiával kapcsolatosan sokfelé, sokszor elhangzott bajokat, kifogásokat rendszerbe próbálja szedni egy civil szerveződés, az EMNT szakbizottsága, és a nyilvánosság előtt átnyújtani az erdélyi magyar választók által a parlamentbe juttatott képviselőnek, mint a média és a civil szféra elvárásait. Ehhez minden további ötlet, vita értékes kiegészítés lehet. A médiaszervezet még csak nem is politikafüggő, ha sikerül megújítani, az új kihívásoknak megfelelni, mindenki csak nyer vele.

Boros Zoltán

PÉNTEK
2010. március 5.

A nap filmjei

Prima TV, 20.30
A mandzsúriai jelölt

Bennett Marco kapitány és Raymond Shaw őrmester együtt szolgált az Öböl-háborúban. Támadás érte alakulatokat, és csak Shaw őrmesternek köszönhetik, hogy életben maradtak, akit Becsületrenddel tüntettek ki. Tíz évvel később Shaw elképesztő gyorsasággal halad felfelé a politikai ranglétrán. Marcót viszont rémálmok gyöttrik. Azon töpreng, hogy Shaw talán nem is az a dicsőséges hős, akinek mindenki hiszi.

m2, 23.00
Szelíd vadak

Pablo, a félig spanyol származású francia kisfiú együtt él anyjával, a dohányfüstös asszonnyal. Igazi gyerekkora nincs, éjszakánként várja, míg anyja megújja a kocsmázást, eközben ő játékautomatákkal üti el az időt. Egyszer anyja egyedül hagyja, és ő rábeszéli a sörözőben magányosan iszogató sofőrt, hogy vigye el Spanyolországba. Arról álmodik, hogy megtalálja a határon túl élő apját, akit sohasem látott.

DUNA Televízió, 0.50
Füst

New York Brooklyn negyedében a Hetedik utca és a Harmadik utca sarkán áll a Brooklyn Cigar Co. nevű kis dohánybolt, mely Auggie Wren munkahelye. Auggie nyers modora bölcs embert rejt. Számára a bolt menedékhely. Bár van barátja, családott a szerelemben. Már belenyugodott abba, hogy napjait a pult mögött tölti. A dohánybolt vevője Paul Benjamin, a regényíró. Auggie és Paul között baráti viszony alakul ki.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.00 Hírek 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Egy az Isten! 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-idő 16.00 Közelről 16.45 Hétköznapi tudomány 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.05 Sportvilág 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszaka! 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.00 Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Heti esemény-összefoglaló

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás, Művelődési hírek, Vendégségben a Marosvásárhelyi Rádió 13.05 Zenei üzenetek 14.00 Hírnegyedóra, Délutáni váltás 16.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - tájékoztató műsor, Fogadó óra 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló, műsorism. 16.15 Mozgástér 17.00 Nap-óra 17.30 Operettparádé 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Térkép - Reggel
9.40 Heuréka! Megtaláltam!
10.10 Carlo és vendégei
11.30 Család barát
12.30 Kívánságkosár
12.45 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.20 Divathét
15.50 Európai kóstoló - Svédország
16.30 Mi vagyunk az unió
17.45 Beavatás
17.55 Kikötő
18.30 Térkép - Integrációs magazin
19.00 Híróra, Időjárás-jelentés
19.35 Mese
20.00 Labdarúgó-mérkőzés
22.05 Híradó - Esti
22.20 Váltó - Gazdasági Híradó
22.35 A főnökök főnöke (olasz tévéfilm sorozat)
23.20 Drót (amerikai film-sor.)
0.35 Kikötő (ism.)
0.50 Füst (amerikai film-dráma)
2.40 Kikötő - Friss (ism.)
2.55 Himnusz
3.00 Híradó, Sport
3.05 Térkép - Integrációs magazin
3.35 Élő népzene - A Jászság Népi Együttes műsora

TVR 1

7.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
11.15 100 %-os jótállás
12.15 Jó, mint az élet
12.45 Titkok a palotában (koreai filmsor., ism.)
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
14.45 Eurovision 2010
15.00 A parlamenti pártok fóruma
15.35 Románia Parlamentje
16.30 Közelebb hozzád
17.00 Leománia
17.50 UEFA Champions League Magazin
18.25 Titkok a palotában (koreai film-sorozat)
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárásjelentés
21.10 Egyszer az életben
23.00 CSI: A helyszínelők (amerikai-kanadai akciófilm-sorozat)
0.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
0.15 Ments meg, Uram! (angol-amerikai film-dráma, 1995)

VIASAT 3

9.00 Halálbiztos diagnózis 9.55 Gyilkos sorok 10.50 Smallville (amerikai sorozat) 11.40 Szívek szállodája 12.35 Nagy házalakítás 13.45 A pokol konyhája 14.40 Nyomtalanul 16.20 CSI: A helyszínelők 17.10 Két pasi - meg egy kicsi 18.15 A pokol konyhája 19.15 A nagy házalakítás 20.40 Két pasi - meg egy kicsi 21.30 Helyszínelők 22.20 Az utolsó esély (akcióf.)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
10.00 A Palota (angol drámasorozat)
13.00 Déli harangszó
13.01 Híróra
13.15 Időjárás-jelentés, Sporhírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Körzeti magazin
15.30 Közlekedő
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
17.35 Hírek
18.35 McLeod lányai (ausztrál kalandfilm-sor.)
19.25 A palota ékköve (dél-kor. filmsorozat)
20.30 Híradó este
20.50 Sporhírek
20.55 Időjárás-jelentés
21.00 Údító - Szilágyi Tibor műsora
22.00 Az Este - Péntek
22.30 Génius, az alkímista (magyar tévéfilm sor.)
23.25 Az utolsó boldog nap (am. dokumentumf.)
0.25 Memento
0.35 Teadélután (ism.)
1.25 Nappali (ism.)
3.30 Prizma (ism.)
3.46 Műsorszünet

TVR 2

5.20 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
6.15 Teleshopping
7.00 Szépségközpont (filmsor.)
8.10 A nagy Torino (olasz film-dráma, 2005, 2. rész, ism.)
10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
10.15 Berlin, Berlin (filmsor.)
10.45 Találkozunk
12.00 Hírek, Sport, időjárásjelentés
12.45 Kulturális magazin
13.15 A románok hagyományai
13.45 Teleshopping
14.30 Utópia
15.00 Együtt Európába
16.00 Szépségközpont (filmsorozat)
17.00 Euronews
17.15 Lehet, hogy nem tudtat
17.30 Kosárlabda: CSU Sibiu - Gaz Metan Medias
19.30 Esély és esélytelenség
20.30 Csavargó horgász
21.00 Jamie (sor.)
21.30 Az áldozat nevében
22.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
23.10 Jamie (sor.)
0.35 A halálvonlat (német film, 2006)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 8.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 10.05 BoxBuster 11.05 Információ 12.00 Sport.ro Hírek 13.05 Amerikai Favágóverseny 14.05 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 BoxBuster 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport Hírek 19.05 Információ 20.00 Gladiátorok 21.00 Wrestling RAW 22.00 Sport.ro Hírek 23.00 Playboy 23.45 Póker Világbajnokság

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hrvatska kronika
10.25 Ecranul nostru
10.55 English 4 You
11.20 Nyugat - A vetélkedő
12.05 ARCoetika - Novák János
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.16 Időjárás-jelentés
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
15.00 És még egymillió lépés
15.50 Szabadlábban Zemplénben
16.15 Magyarország nemzeti parkjai
16.40 Magyar bulizene
17.40 Egy lépés előre (sp. tévéfilm sor.)
18.25 Camino (magyar ism. sor.)
18.50 Ez történt Ma reggel
20.40 Marci
21.00 Híradó este
21.20 Sporhírek
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 Fagyos folyó lovasa (ausztrál sorozat)
22.15 24 (amerikai tévéfilm sorozat)
23.00 Szelíd vadak (francia film-dráma)
0.35 Világokon át - Elménk birodalma
1.30 Gazdag és különös

PRO TV

4.00 State és Románia (ism.)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
9.55 Könyvbemutató
10.00 A tenger fogságában (amerikai kalandfilm, 1992)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai filmsor.)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Herceg egy napra (amerikai film, 1995)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai filmsor.)
17.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Halálós fegyver 4. (amerikai akció-vígjáték, 1998)

23.15 Patológia (amerikai krimi, 2008)
1.15 Háza a világ végén (amerikai film-dráma, 2004)

ACASA

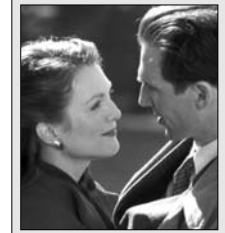
9.00 Kaméleonok (sorozat) 10.15 Szerelmek (sorozat) 11.30 Életképek (sorozat) 14.15 Aniela (sorozat) 15.30 Elrabolt sorsok (sorozat) 16.30 Szegény Mária (filmsorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 A szerelem nevében (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Tövismadarak (am. tévéfilm sor., első rész) 22.30 Viperafészek (sorozat) 0.30 Teleshopping 0.45 Igaz történetek (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.10 06-91-33-55-33 - Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.35 Oroszlánbarlangban (am. film-dráma)
17.20 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. film-sor.)
18.20 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztreality
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar filmsor.)
22.20 New York-i helyszínelők (am.-kan. tévéfilm sor.)
23.15 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
Utána: RTL-hírek
1.15 Reflektor - Sztármagazin
1.30 ittHON - Belföldi utazási magazin
1.55 Odaát (am. akciófilm-sor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés - Vlad Ionescu és Mihaela Calin
8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Lassie (amerikai-kanadai filmsor.)
12.00 Reality show
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés - Oana Frigescu
14.00 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték-sorozat)
14.30 Mutassalak be a szüleimnek
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáféré Madalin Ionescuval
19.00 Híradó, Sport, időjárás - Alina Petrescu
20.30 Labdarúgás: FC Rapid - FC Timisoara
22.30 Félholt 2. (amerikai akciófilm, 2007)
0.30 Egy kapcsolat vége (am.-angol rom. dráma, 1999)

FILM+

8.00 Talpalatnyi tornádó (amerikai vígj.) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Apa lettem, kisapám! (amerikai vígj.) 14.35 Szent Johanna (kan. kalandf.) 18.10 A király testőre (amerikai kalandf.) 19.50 A tökéletes trükk (amerikai-angol film-dráma) 22.10 Az élőhalottak éjszakája (amerikai horror) 23.40 Drakula 3 - Az örökség (amerikai horror) 1.25 Téli varázslat (amerikai film-dráma)

TV2 TV 2

7.00 Alexandra Pódium (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televízó
11.35 Teleshop
12.35 Keselyűk karmiban (NSZK-francia kalandfilm)
14.20 Kvízió
15.50 Dokik (amerikai filmsor.)
16.25 Hegylakó (kan.-francia kalandfilm-sor.)
17.25 Bűbájós boszorkák (amerikai tévéfilm sor.)
18.30 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 MrEsMrs (magyar show-műsor)
21.15 Aktív
21.50 Jóban Rosszban (magyar tévéfilm sor.)
22.20 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben. Kenősorsolás
0.30 Az elveszett szoba (amerikai minisor.)
1.20 Tények Este - Hírműsor
1.50 EZO.TV
2.40 Csillagközi romboló (amerikai-angol akciófilm-sor.)
4.45 Animációs filmek

PRIMA TV

6.00 Nicsak ki főz (ism.)
7.00 Kandikamera (ism.)
7.30 Gyilkos számok (amerikai filmsorozat)
8.20 Sport Florentínával
8.30 Teleshopping
9.00 4400 (amerikai filmsorozat)
10.00 Galileo - szórakoztató műsor (ism.)
10.30 Szvingerek (amerikai filmsorozat)
11.30 Médium (amerikai filmsorozat)
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 4400 (amerikai filmsorozat)
15.15 Jericho (amerikai filmsorozat)
17.15 Galileo - szórakoztató műsor
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nicsak ki főz
20.30 A mandzsúriai jelölt (amerikai film-dráma, 2004)

23.00 Ghost Rock (amerikai western, 2004)
1.00 Szvingerek (amerikai filmsorozat, ism.)

KANAL D

7.00 A szív dala (sor.)
7.45 Teleshopping 8.00 Anyaszeretet (sor.) 9.30 Teleshopping 10.00 Menyet anyának (show) 12.30 Hírek 13.00 Egy másik sors (sor.) 15.00 Mondd mennyibe kerül - versenyműsor 16.00 Terefere Bahmuval (talk show) 18.30 D-Hírek 19.30 Menyet anyának (reality show) 23.00 Kisszonyok (am. rom. dráma, 1994) 1.30 Féktelen szenvedélyek

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzárta (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
10.30 Felfedező (ism.)
11.05 Kő kövön
11.30 Soroló (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzárta (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapédia (ism.)
16.05 BBC Reporters (ism.)
BBC riportműsora
16.30 Panaszkönyv (ism.)
17.05 Keresztmetszet (ism.)
18.00 Híradó
18.35 Európai híradó
19.05 Értéktelenség más-ként
19.30 BBC Hard Talk
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8 Mondatvadászat
22.00 Híradó
22.30 Célpont Oknyomozó riportműsor
23.05 Civil kaszinó - Hűsbavagó kérdések
0.05 Péntek 8 (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - Alumitub
8.00 Végzetes másodpercek
9.00 Hogyan készült?
10.00 Piszkos munkák - Bőrörször
11.00 Miami Ink - A tetoválók

12.00 Töréspont
13.00 Hogyan csinálják? - Konténerszállító teherhajó
14.00 Túlélés törvényei - Európai Alpok
15.00 Ötödik sebesség
16.00 Hogyan készült? - Filmfelvevő gépek
17.00 Állítólag... - Robbanó bűbűszek
18.00 Újjáépítők
19.00 Fegyvertények - Közeli tűzharc
20.00 Túlélés törvényei - Costa Rica-i esőerdő
21.00 Hogyan készült?
22.00 Katasztrófa: ahogy én láttam
22.30 Rács mögött külföldön
23.30 Megrázó történetek
0.30 Futballhuligánok - Törökország

HALLMARK

10.00 Kisvárosi gyilkosságok 12.00 Amy-nek ítélve (amerikai filmsor.) 13.00 Órangyal (amerikai tévéfilm sorozat) 14.00 Nash Bridges - Trükkös hekus 15.00 Kisvárosi gyilkosságok 17.00 A lázadás kora (amerikai film-dráma) 19.00 Nyughatatlan Jordan (amerikai krimisor.) 20.00 Nash Bridges - Trükkös hekus 21.00 A médium (am. krimisor.) 22.00 Esküdt ellenségek (krimisor.)

Március 4., csütörtök

Az év 10. hete, eltelt 63 nap, hátravan 302 nap

Ma **Kázmér** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Kázmér a lengyel eredetű Kazimir férfinév magyaros alakja, jelentése: alapít, hirdető és béke. Holnap **Adorján** és **Adrián** napja van.

Évforduló

- 1678-ban született Antonio Vivaldi itáliai zeneszerző.
- 1852-ben halt meg Nyikolaj Vasziljevics Gogol orosz író.
- 1977-ben a Richter-skála szerinti 7.2 erősségű földrengés hatalmas pusztítást vitt végbe Bukarestben.

Vicc

Ül a horgász a vízparton, amikor arra megy egy idegen:
– Van kapás? Van kapás?
– Az előbb dobtam bele egyet a vízbe. – válaszolja a horgász.
– Miért? Méretnel aluli volt?
– Nem. Csak folyton azt kérdeztette, hogy van-e kapás.

Recept

Almás charlotte

Hozzávalók: 4 dkg mazsola, 3 ek. almabor, 3 ek. méz, 1,5 kg alma, 15 dkg vaj, fél kk. őrölt fahéj, 2 ek. sárgabaracklekvár, 4 briós, 1 dkg mandulaforgács.

Elkészítése: A mazsolat fél órára a borba áztatjuk. Az almákat meghámozzuk, magházukat kivájjuk, és szeletekre vágjuk. A mézzel, 5 dkg vajjal és a fahéjjal kis lángon puhára pároljuk. Hozzáadjuk a sárgabaracklekvárt, a mazsolatát és a bort. A briósok héját levágjuk, 4-5 háromszög alakú szeletre vágjuk, és a maradékot vékonyan felszeleljük. A háromszögeket mindkét oldalukon vajjal megkenjük, majd ezekkel kirakjuk a kivajazott formát, és a szelekre tesszük a szeleteket. Középen a kompóttal kitöltjük, a maradék háromszögekkel befedjük, és forró sütőben készre sütjük. Teljesen kihűtjük, és legalább 4 órára hűtőbe tesszük. Tálaláskor a formából hideg tálra borítjuk, és mandulaforgáccsal díszítjük.

Ma

Készült: **Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál**

Túlnyomóan borult lesz az ég, a nap második felétől kezdve délnyugat felől sokfelé valószínű eső, zápor, a hegyekben havas eső, havazás is. A keleti szél helyenként megerősödik.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	borongós, esős idő	7°C
Brassó	eső, havas eső, havazás	3°C
Bukarest	borongós, esős idő	7°C
Csiksereda	eső, havas eső, havazás	3°C
Kolozsvár	eső, havas eső, havazás	4°C
Marosvásárhely	borongós, esős idő	6°C
Nagyvárad	borongós, esős idő	7°C
Szatmárnémeti	borongós idő várható	7°C
Temesvár	borongós, esős idő	7°C

Gondolatjel

Visky István rovata

Valóság híján ábrándokkal igyekszünk áltatni magunkat. Nincs annál rosszabb, mint amikor az ember felépíti saját valóságát. Azért szörnyű dolog ez, mivel valóság csak egy van, minden más csak ábránd és álmodozás. A valóságot eleve nem lehet a maga teljességében felfogni, aki viszont még ábrándokat is fon maga köré, az végképp

elveszíti a lehetőségét annak, hogy megértse a körülötte lévő világot. Mert az ábrándok lehetnek ugyan színesek és megnyugtatóak, de éppen a megértés lehetőségét veszik el az embertől. A megértés ugyanis keresést és munkát jelent, míg az ábrándozás készen adja azt, amire az ember vágyik. A dolgokat pedig munka nélkül készen kapni kockázatos dolog.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Sok mindenben szeretne változtatni életében, ám fontos, hogy mindent alaposan gondoljon meg, mielőtt lép.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Váratlan és komoly ajánlatot kap, ami első hallásra szinte megdöbbenítő. Nem számított ilyen hírtelen fellángolásra, de boldoggá teszi.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Álmodozás közben megoldást talál egy sor problémára. Ne érezzen lelkiismeret-furdalást amiatt, hogy nem tesz-vesz. Ez nem lustaság, hanem meditáció.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Ezen a héten mintha a háttérben tevékenykedett volna, pedig meg akarja mutatni a világnak, kicsoda Ön, hogy féltve őrzik a tehetségére.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Márciusban több a kiadása, ezért kiegyenlítőképpen többet is kellene keresnie. A sikerhez néha tényleg kell anyagi ráfordítás is.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Jó üzleteket készíthet most elő, amelyekre később már csak szerződést kell kötnie. Tegye világos

sá az álláspontját, amikor másokkal tárgyal.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Hatalmi harcokba bonyolódhat, amelyek azonban sok mindent megvilágítanak Ön előtt. Úgy érzi, hogy végéhez közeledik egy nehéz időszak a karrierjében.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Úgy tűnik, mintha az élet fontos pillanatai a felszín alatt történének. A bezártság érzése helyett próbáljon meg egy nehéz feladatot megoldására összpontosítani.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Előnyös ajánlatot kap, de ne mondjon rá azonnal igent. Mérélegelje a körülményeket, talán kedvezőbb feltételeket ígérnek.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Ne hagyja, hogy a stressz eluralja lelkét. Ha aggódik valami miatt, keresse meg az okát és a lehetséges megoldást.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Rendkívül vonzó ma, szinte mágnesként vonzza magához az embereket. Vigyázzon, hogy kivel közelebb kerül.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Egy sor gyakorlati teendőre kell koncentrálnia. Lehet, hogy túl-óránia is kell. Szerelme kellemes esti programra invitálja.

Horváth István

***	JÓSIKA MIKLÓS HOSE	APRÓ ENEKES-MADÁR	GYÓGYÍT A KURUZSLÓ	OSZTANI KEZDI!	NITROGEN VEGYJELE	A HEGY NEMES LEVE	REGE	HÍRES A RADEZKYEI!	ELEMZŐ
MEZŐ-GAZDASÁGTAN									
FÖLDBEHATOL					NSZK-FŐVÁROS TYÜKNEV				
SZINEZÉK-C SOPORT				DISZNÓ-C SORDA LATOLGAT					
FELBORUL									
RÓMAI 1		FINNUGOR NÉP				ARAB FÉRFINÉV FIGURA			
***	PIROS CSÖRÜ SIRÁLY	ALAPSZÍN				BAUM MESE-ALAKJA			
IZLELŐ						BARLANG		LEMONDÓ SZÓCSKA	DISZNÓT VAG
TUSKÓ-FESZÍTŐ ESZKÖZ			ARRA A HELYRE BORUL						
MEGFOR-MÁLÓDÓ			IDEA!						

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Szinképp)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Bíró Vitus

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csiksereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postál) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MEDIAPARTNEREK

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

Kolozsvári rádió
95.6 MHz
909, 1593 kHz
Prima Rádió
87.9 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

agnus
RADIO 88.3 fm
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

r.a.d.i.o
88 f M

Az új vezető sem lehet bölcsebb a bölcsebbnél

Labdarúgás

V. Ny. R.

„A labdarúgásnak, mint bármilyen más iparágaknak megvannak a szabályai. A mutatók ugyanolyanok a világ minden részén. Senki sem lehet bölcsebb a bölcsebbnél” – magyarázta lapunknak Kisteleki István, a Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) volt elnöke, amikor majdani utódja lehetséges stratégiájáról kérdeztük. Meglátása szerint az elmúlt négy évben sikerült lefektetnie az alapokat, és az általa megkezdett útról lényegesen senki sem térhet el.

Ismert ugyanis, hogy Kisteleki tavaly decemberben jelentette be távozási szándékát, és most hétvégén, kinevezése után négy évvel hivatalosan is leköszönt a vezetői tisztségből. A májusi közgyűlésig, Nemes Ferenc alelnök irányítja majd a szervezetet, aki ideiglenes munkájáról a szövetség holnapjának elmondta: „A folyamatosság érdekében, remélem csak rövid ideig irányítom a szövetséget. A célom, hogy folytassuk a megkezdett, sikeres munkát.” Az MLSZ-nél nem sietik el a tisztújítást, egy ötfős bizottság foglalkozik a közgyűlés megszervezésével. Eddig csupán Csányi Sándor, az OTP-vezér neve merült fel, mint Kisteleki potenciális utódja, ám ő még nem nyilatkozott az ügyben. „A

A magyar válogatott futballistái Telkiben búcsúztak el a héten Kisteleki Istvántól

Fotó: mlsz.hu

Csányi-féle megoldással egyet tudnák érteni” – mondta lapunknak Mészöly Kálmán, a magyar labdarúgó-válogatott egykori szövetségi kapitánya, és hozzátette: „Merem remélni, hogy elég sok változás fog történni, és nem csupán a labdarúgásban.” Érdeklődésünkre elmagyarázta, személy szerint sokat vár az áprilisi országgyűlési választásoktól, szükségét érzi a megújulásnak. Kisteleki eddigi munkájával kapcsolatban Mészöly elismerte,

hogy a telki edzőközpontban és az utánpótlás-nevelés érdekében elindított programokban komoly érdekeltségei vannak, ugyanakkor ő sokkal jobb szereplést várt a felnőtt válogatottól.

Kisteleki István árulta el, hogy kit szeretne utódként látni. „Nem tartom jó dolognak, ha valaki megnevezi az utódját. Névben nem is gondolkozom, de mindenképp olyan futball-szerető embernek kell lennie, akiben megvan a kellő kitartás

és alázat” – fogalmazott. Szerinte erre rengeteg alkalmas ember van Magyarországon, és mivel ő, úgymond már megteremtette az elnöki hatáskört, utódjának sokkal könnyebb dolga lesz, mint amilyen neki volt annak idején. „Ma már mást jelent MLSZ-elnöknek lenni” – fogalmazott Kisteleki, aki a jövőben a magánügyeivel foglalkozik majd, amelyeket bevállása szerint elhanyagolt az elmúlt négy évben. ◀

Kikapott a listavezető

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Kikapott hazai közönsége előtt a másodosztályú labdarúgó-bajnokság nyugati csoportjában listavezető Marosvásárhelyi VSK csapata: a tavaszi szezonnyitóban 2-0-ra maradt alul a

Pitești-i Argeș alakulatával szemben, így utóbbi előrelépett a tabella harmadik helyére. A találkozót eredetileg szombaton játszották volna le, ám a vendégek kérésére tegnapra halasztották. Szintén a tizennyolcadik fordulóban győztek a tegnapi Déva–Otopeni összecsapást, amely 2-2 arányú döntetlennel zárult. ◀

Optimisták Mutu ügyvédei

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ Körülbelül tizenöt nap múlva hoz ítéletet az Olasz Doppingellenes Bizottság (CONi) Adrian Mutu szibutramin-fogyasztásának ügyében – jelentette be Ioan Becali, a Fiorentina román válogatott futballistájának menedzsere tegnap délután, miután lezárult a játékos ügyében tartott meghallgatás.

Mutu ügyvédekkel „felvértezve” érkezett tegnap a CONi római székhelyére, hogy meggyőzze az illetékesek arról, hogy csupán fogyni szeretett volna, és tévedésből vette be a szibutramin tartalmú tablettákat. Ismert ugyanis, hogy a firenzei együttes játékosok kétszer is megbukott emiatt a doppingteszten, és azóta ideiglenesen eltiltották a futballozástól. „Nem tudjuk milyen döntést hoznak majd, de mint Adrian ügyvédje, optimista va-

gyok” – jelentette ki Paolo Rodella, Mutu egyik ügyvédje, aki egyben a hírhedt Moggi családnak is a védője. „Ő nem sporttal kapcsolatos indítástól vette be azokat a tablettákat” – tette hozzá. Mutuék nagyon bíztak abban, hogy nem kerül majd elő a 2004-es ügy, amikor a román labdarúgó még a Chelsea játékosként lebukott kokainfogyasztással. „Chelsea? Semmit sem beszéltek arról az ügyről, mert nem visszaesésről van szó” – állította tegnap Rodella. Tény, hogy Mutu büntetése nagyban függ attól, hogy visszaesőnek tekintik-e majd, vagy sem, hiszen a szabályzat szerint egy hónaptól négy évig terjedő eltiltással sújthatják. Amennyiben sikerül bebizonyítaniuk, hogy a labdarúgó nem tudott arról, hogy a fogyasztótablettákban szibutramin volt, megúszhatja az ügyet egy figyelmeztetéssel is, viszont ha visszaesőnek tekintik, minimum egy éves eltiltást fog kapni. ◀

Alkotmánybíróság elé került Becali „bőröndje”

George Becali felélemezhet, mert ominózus „akataka-ügyének” dossziéját elküldték az Alkotmánybírósághoz.

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Ízekre szedték az ügyvédek a korrupcióellenes ügyészség (DNA) vádiratát George Becali ominózus „akataka-ügyében”, és tegnap sikerült elérniük azt, hogy a dosszié az Alkotmánybíróság elé kerüljön. Így mindaddig, amíg a taláros testület nem vizsgálja meg a Steaua futballklub tulajdonosa jogi képviselőinek alkotmányossági kifogásait, a per tárgyalása szünetel – rendelte el tegnap a legfelső bíróság. „A bírók végre jobb belátásra tértek” – örvendett a döntésnek Gigi Becali.

Mint ismert, két évvel ezelőtt a DNA kolozsvári ügyészei lefoglaltak Becali beosztottjától, Teia Spontétól egy 1,7 millió eurót tartalmazó táskát. A vád szerint a pénzt a Steaua tulajdonosa ajánlotta fel a Kolozsvári Universitatea futballistáinak ju-

talomként, ha a játékosok legalább egy döntetlent kiharcolnak a helyi rivális CFR alakulata ellen a Liga I utolsó fordulójában. Az „egyetemisták” azonban kikaptak a rangadón, így a CFR megnyerte az élvonalbeli bajnokságot a Steaua előtt.

Noha a pénz tulajdonképpen átadására nem is került sor, az ügyészek szerint az ily módon történő jutalmazás megvesztegetésnek számít. Az ügyvédek álláspontja viszont az, hogy egy sportoló nem tekinthető közhivatalnoknak, és mint hivatásos játékos, gazdasági tevékenységet folytat. „Ha a sportolót hivatalnokhoz hasonlítják, sérül a szellemi tulajdonra és a szabad kereskedelemre vonatkozó alkotmányos jog. Románia gazdasága piacgazdaság, amely a szabad kezdeményezésen és konkurencián alapszik” – érvelt alkotmányossági kifogásában Gigi Becali ügyvédje. A legfelső bíróság ezért felkérte a taláros testületet, állapítsa meg, valóban sérti-e az alkotmányt az ügyészek álláspontja.

Az Alkotmánybíróság majdani ítéletétől függetlenül ez a halasztás mindenképp Becaliéknek kedvez, mivel mintegy bő fél év múlva hatályba lép az új Btk., amely alapján a sportolók ilyen jellegű jutalmazása már nem lesz büntethető. ◀

Röviden

Hátrányban a Fehérvár

Kikapott Bukarestben a Gyulafehérvár női kosárlabdacsapata a Román Kupa második körének első fordulójában. Az Olimpia 81-67-re győzte le vendégét. A tegnapi többi mérkőzés lapzártánk után befejeződött. A férfiaknál bepótolták a bajnokságból korábban elmaradt Kolozsvári Gladiátor–Kolozsvári U-Mobitelco összecsapást, amely 56-87-re végződött. A Steaua élvonalbeli gárdája a Balkán Kupa csoportkörében szerepelt, ahol 93-73 arányú vereséget szenvedett a Feni Industries Kavadarci együttesének otthonában, és így már nincs esélye továbbjutni a szakaszból.

Pénzhez jutottak a tornászok

Déva Helyi Tanácsa százezer eurós támogatást hagyott jóvá a város tornászok által használt olimpiai központja számára. Az önkormányzat további ötvézezer lejt is felajánlott, amelyet az edzők és a sportolók díjazására fordítanak. Pár nappal korábban a megyei tanács is kiutalt százezer eurót a dévai olimpiai központ működtetésére.

Hétközi forduló a kéziseknek

Hétközi fordulót rendeznek ma a női élvonalbeli kézilabda-bajnokságban. A 17. etap mai párosítása: Resicabánya–Déva, Nagybánya–Galac, Rapid–Konstanca, Zilah–Roman, Bákó–Braila.

Előreléptek a ranglistán

Románia és Magyarország válogatottjai is előreléptek a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) legfrissebb világranglistáján. Előbbi két helyet javítva jelenleg a 36. a listán, míg utóbbi négy pozíciót ugrott előre, és most a 48. A szervezet honlapja szerint a rangsor élén nincs változás: továbbra is az Európa-bajnok spanyolok vezetnek a brazilok és a hollandok előtt, míg Görögország feljött a tizedik helyre. A top tíz: 1. Spanyolország, 2. Brazília, 3. Hollandia, 4. Olaszország, 5. Németország, 6. Portugália, 7. Franciaország, 8. Anglia, 9. Argentína, 10. Görögország.

Olaszverő román pingpongosok

Románia női asztalitenisz-válogatottja 3-0-ra legyőzte Olaszország legjobbjait a Nemzetek Ligája harmadik fordulójában. A Daniela Dodean, Elisabeta Samara és Szócs Bernadette alkotta csapat jelenleg az A előjelű kvartett élén áll, miután korábban legyőzte a magyarokat, és kikapott a horvátoktól.

Doina Melinte lett a sporthatóság elnöke

Doina Melinte lett az Országos Sport- és Ifjúsági Hatóság elnöke. Az egykori spor-

tolót tegnap nevezte ki államtitkári rangú intézményvezetővé Emil Boc kormányfő.